Jan

1 U cilyogu, mi maam n bo ye, mi maama bo
ye yeni U Tienu, mi maama bo tie U Tienu
2 Mi bo ye u cilyogu yeni U Tienu.
3 Bi tieni bonli kuli yeni mani i. Ke ban tieni
yaali kuli, liba ki tieni ke maa ye.
4 Li miali bo ye mani nni i, ke li miali bo tie bi
niba yenyenma
5 Mi yenyenma yendi li bɔnbɔnli nni, ke li
bɔnbɔnli ki tuo ki ga ma.
6 Ke U Tienu sɔni nilo, o tondo, ke bi yi o Jan.
7 Ke o cua, ki tua kasiedi ki ba kadi ki maadi
mi yenyenma nni, ke yua kuli ń fidi ki dugi o
maama po
8 O bo ki tie mi yenyenma, ama o dɔgdi ke wan
saa i mɔni mi yenyenma po
9 Li yenyenma bo tie yenyenmɔnma, ki cua
ŋanduna nni, ki yendi bi niba kuli po.
10 Mi bo ye ŋanduna nni, mani n tagi ŋanduna,
ama ŋanduna ki bandi ma
11 Mi bo cua mi yaaba siiga, ama mi yaaba naa
bo tuo ki ga ma.
12 Ama, yaaba n ga ma po yeni yaaba n dugi mi
po, mi cabi ba u paalu ke ban tua U Tienu bila
13 Bi mali ke li naa tie mi sɔma po, li naa go
tie ti gbannandi buama po ki nan buali o nisaalo
buama po; ama U tienu po.
14 Ke mi maama tua nisaalo, ki cua ki ye ti siiga,
ki gbie yeni li ŋanbli yeni i mɔmɔni; ke ti la, ki

ñuadi o kpiagdi, ya kpiagdi n tie ki bonjayenga yua n ñani Ba po ya kpiagdi.

15 Jan saa i mɔni o po, ki kpaandi, ki maadi: N maadi o ya maama i, ki tua "Yua n ŋua n puoli po, bo liidi nni, kelima o bo ye ke n dá ki ye.

16 O ŋanbli yeni o ŋalmani yaali n ki pia gbenma po, o cabi ti li ŋanbili yeni mi yedŋanma,

17 Kelima Moyiis den teni yiko, ke li ŋanbli yeni i mɔmɔni ñani Jesu kiristo kani i

18 Nilobá kuli ki kpeli ki la U Tienu; Ki bonjayenga yua n ye leni Ba, wani n cedi k bi bandi o.

19 Jan kasiedi n ne: Jufnba bo sɔni Jerusalema salga yidkaaba yeni yiko gbanbanda, ke bi cua ki buali o: "Fini, a tie ŋma i?"

20 Ke o kadi ki yedi, kaa nia; o bo yedi ba ke wani ka tie Kiristu.

21 Ke bi buali o: Li nan ga ledi i? A tie Eli yo oo? Ke o yedi: mii tie o. Atie sawalpualo yo oo? Ke o jiini: N n.

22 Lanwani i, ban maadi o: A tie ŋma i? A ba yedi be a yeceli po? lan todi ti tin caa yaaba sɔni ti u tondu

23 Wan maadi: mini n tie yua ya nialu n kpaandi ki tinkuonga nni ki tua: «Naadi mani, ki sali O Diedo sanu, nani o sawalpualo Esayi ń yedi maama.»

24 Farisienba ń sɔni ya tonda ń buali o:

25 Be n cedi ke a batise bi niba, ki naa tie Kiristo, kaa tie Eli, ki naa go tie sawalpualo?

26 Jan ń jiini ba: «Mini, N batise yeni mi ñima. Ama ti siiga nni, nilo ye, ke i ki bani o, ke o ba

cua n puoli po
27 N ki dagdi yeni min lodi o taacaaŋui.»
28 Ya bona ne kuli den tieni Betani dogu nni,
Jurden kpenjaali po, naani ke Jan bo batise bi
niba.
29 Lan fandi, wan la Jesu, ke o kpendi o kani,
wan maadi: Diidi mani, U Tienu pabiga n yeni
yua n piindi ŋanduna biidi.
30 N maadi wani ya maama i, ki tua: «Nilo ŋua
n puoli po, ki nan lii nni, kelima o den ye ke n
dá ki ye.
31 N den ki bani o, ama li tie ke lan tua
bonwaankaali Isayeli po, ke n cua ki batise yeni
mi ñima.
32 Jan tieni ya kasiedi ne, ki waani: «N la ke
mi foŋanma ñani tanpoli nani ki kpajiega yeni,
ki jiidi ki sedi o po.
33 N den ki bani o; ama yua sɔni nni ke n batise
yeni mi ñima yeni, wani n maadi nni: «ŋan ba
la mi foŋanma ke mi jiidi ki sedi yua ya po yeni,
wani n batise yeni U tienu Foŋanma.»
34 Ke n la, ki tieni kasiedi, ki waani, ke wani n
tie U Tienu Bijua.
35 Lan fandi, ke Jan go ye likani yeni o
ŋɔdkaaba bilie,
36 wan la Jesu ke o pendi, ke o maadi: «Diidi
mani U Tienu Pebiga n yeni.»
37 Li ŋɔdkaliedba ń gbadi Jan maama, ban ŋɔdi
Jesu.
38 Jesu ń gbagi ki la ke bi ŋua o, wan maadi ba:
«I kpaani be? Ban jiini o: Rabbi (li niima nni tie
Canbáa - o tundka - A ye le i?
39 Cua mani, ki diidi. Ban ŋɔdi, ki la wan ye

naani, ki tundi yeni o lan daali. Li den tie nani
kudi piiga po yeni.
40 Siimɔn ninjua Andere den tie yaaba n gbadi
Jan maama, ki ŋɔdi Jesu yeni siiga nni, yendo.
41 Wani n kpia ki cendi o ninjua Siimɔn, ki
maadi o: «Ti la Mesi» (lani n tie Kiristu)
42 Ki ciani o Jesu kani, Jesu ń nuali o, ke o
maadi: «A tie Siimɔn i, Jonas bijua; bi ji ba yini
a Sefas (li niima nni n tie Tangu)
43 Lan fandi ke Jesu bua gedi Galile, ki la Filip,
ki maadi o: Ya ŋua nni.
44 Filip bo tie Betsayida yua i, Andere yeni Pieri
dogu.
45 Filip ń cendi Natanayel, ki maadi o: «Ti
la Moyiis ń diani yua ya po yiko tili nni, ke bi
sawalpuaba maadi o maama yeni, Josef bijua,
Jesu, Nasaret yua.»
46 Natanayel ń yedi o: «Bonŋanli ba fidi ki ña
Nasareti dogu nni ii? Filip ń jiini o: Cua ki diidi.
47 Jesu ń la ke Natanayel kpendi o kani, wan
maadi o po ya maama ne: Diidi mani, o ne tie
Isarayeli yua i cain, laa pia tudma!
48 Natanayel ń buali o: A bandi nni le i? Jesu
ń jiini o: «Hali ke Filip dá ki yini a ŋan bi ye bu
kankanbu kani, n bi la ŋa.»
49 Natanayel ń jiini ki yedi o: Rabbi, a tie U
Tienu bijua i, a tie Isarayeli Badciamo i.
50 Jesu ń guani ki jiini o: «Min maadi a ke n la
ŋa bu kankanbu ñiali n cedi ke a dugi; a ba la ya
bona n yabi ki cie ne.
51 Ki maadi o: «I mɔmɔni, n maadi yi, u yogu
kpendi, ke i ba la ke tanpoli luodi ke U Tienu

malekinba do ki go ji o nisaalo Bijua po.»

Diangbenga 2

1 Dana taa ń pendi, ke li pocaali tieni Kana
dogu nni, Galile diema nni. Jesu naá den ye li
kani,
2 Bi den yini Jesu yeni o ŋɔdkaaba mo li
pocaajaanma po.
3 Ku daamɔngu ń ti pɔdi, Jesu naá ń maadi: “Bi
ji ki pia daamɔngu.
4 Jesu ń jiini o: «Pua, be n ye mini yeni fini
siiga? N yognu dá ki pundi.»
5 O naá ń maadi o tuosɔnba: “O ya maadi yaali
kuli, yin tieni.”
6 Li sua ke cunbobciandi luoba ye li kani ki tie
tana yaadi, ke yengu kuli ba fidi ki ga boba lie
bii a taa ñima. bi den sieni ti juufinba ñincuoma
bogda po i.
7 Jesu ń maadi ba: «Gbieni mani ti cunbobdi
ne yeni mi ñima.» Ban luuni mi ñima ki gbieni
ti hali i ñɔmiani.
8 To, kabi mani ki gedi ki teni mi pocaajiema
yudaano. Ban kabi ki gedi ki teni mi jiema
yudaano.
9 Mi pocaajiama yudaano n´ leni ya ñima n
kpandi mi daama, ki nan ki bani man ñani naani,
ama ke Jesu tuonsɔnba yaaba n luuni mi ñima
yeni wani nan bani, wan yini o pocaano calo.
10 Ki maadi o: “Yua n bobni mi jaanma kuli
yen cili ki ñani ya daama n mani, o canba ya
ñuni ki guo, wan ji ñani ya daama n ki ŋanbi ki

mani. Fini wani nan guuni mi daamanma hali
yeni mɔlane.
11 Lani n tie Jesu ń cili ki tieni ya yaalidgu bonli
Kana, Galile diema nni. Lani n dɔgdi ki waani
Jesu yudandi, ke o ŋɔdkaaba tuo ki dugi o po.
12 Lani ń pendi, ke o jiidi, ki gedi Kaper-
nawuma yeni o naá, o ninjaba yeni o ŋɔdkaaba,
ke bi tieni li kani a dana waamu.
13 Juufinba paki jaanma den nagi, ke Jesu guani
ki doni ki gedi Jerusalema.
14 Ki gedi ku jaandiegu nni, ki la ke yaaba n
cendi i ligi yeni a yankpenkpenda kaa lienni, ki
kuadi i nee, i pee yeni i kpaajiemu.
15 Ke o taa baabu, ki gbabi ke bu tua finfibli,
ke o pua ki beli ki ñani ba ku jaandiegu nni, ki
ñani ti yandi, ki tudi ki yayadi bi liglebdiba ligi,
ki tudi ki luluni bi kaga yeni bi taablinba.
16 ki maadi a kpajekuada: «Ñani mani ne kuli
ki fuadi, da cedi mani n Báa diegu ń kpandi
kpenkpendidiegu.
17 O ŋɔdkaaba ń tiadi ke li diani ki waani: “A
diegu yankuatuonli siagi n pali boncianla.”
18 Juufinba ń ga mi maama ki buali o: “A ba
waani li laa yaalidgu bonli i, ki tuadi nanda?
19 Jesu ń guani ki jiini ba: «Pua ki mudi mani
ku jaandiegu ne, dana taa baba ba dagdi min
guani ki maa ki fiini gu.
20 Juufinba ń maadi: “Ti tieni piina n bina
luoba i, ki maa ki juodi ku jaandiegu ne; ke fini
wani tua ke aba guani ki fiini gu dana taa baba!
21 Ama o den maadi o gbannandi ya jaandieli
i.

22 Lani n cedi, wan yiedi bi tinkpiba siiga nni,
o ŋɔdkaaba tiadi ke o den maadi li maama, lani
n den cedi ke bi dugi i diani po yeni Jesu ń den
maadi ya maama kuli po.
23 Jesu ń den ye Jerusalema Paki jaanma dana
nni, bi niba boncianla den la o yaalidgu tuona,
ki tuo ki dugi o yeli po.
24 Ama Jesu wani den ki dugi bi po kelima o
den bani bikuli.
25 O den ki bua ke bi tieni kasiedi nilobá po kuli
kelima wani o bá den bani yaali n ye o nisaalo
nni.

Diangbenga 3

1 Ama o nilo den ye Farisienba siiga nni, ke bi
yii o Nikodema, ke o tie Juufinba bado,
2 O den cua Jesu kani ku ñiagu, ki maadi o:
“Rabbi (Canbáa), ti bani ke a tie banciamo i, ki
ñani U Tienu kani; kelima obá kuli kan fidi ki
tieni ŋan tie ya yaalidgu bona ne li ya ki tie ke U
Tienu ye yeni o.
3 Jesu ń jiini o: «I mɔmɔni, i mɔmɔni, n maadi
a, nilo ya ki guani ki mali ki pandi o bá, o kan la
U Tienu diema.
4 Nikodema ń buali: “O nilo ba tieni ledi i, ki
guani ki mali, ki nan kpelgi o? O ba fidi ki guani
ki kua o naá tugu nni ki go mali ii?
5 Jesu ń jiini o: «I mɔmɔni, i mɔmɔni, n maadi
a, nilo ya ki mali yeni mi ñima yeni mi foŋanma,
o kan kua U Tienu diema nni.
6 Ti gbannandi ń mali yaali tie gbannandi, Mi
Foŋanma ń mali yaali mo tie Foŋanma.

7 Lan da lidi a ke n maadi a: «Li buali ke ŋan
guani ki mali, ki pandi a bá.»
8 U faalu figi un bua naani i, ke a gbia u fuugu,
ama a nan ki bani un ñani naani, ki caa naani.
Li go tie yeni i, ya nilo ke mi foŋanma mali o.
9 Nikodema ń buali o: “Li ba tieni ledi i?
10 Jesu ń jiini o: «A tie Israyeli banciamo i, ki
nan ki bani ya bona ne ee?
11 «I mɔmɔni, i mɔmɔni, n maadi a, ti maadi tin
bani yaali, ki tiendi kasiedi ki kadi ki maadi tin
la yaali; ke yinba wani nan ki tuo ki ga ti kasiedi
maama.
12 N ya maadi tinga n ne maama ke maa pia o
po dudugdi, a ba tieni ledi i, ki ya dugi min ba
maadi a tanpoli bona po?
13 Nilo bǎ́ kuli ki doni tanpoli, li nan ya ki tie
yua n ñanu tanpoli ki jiidi yaa ka, O nisaalo Bijua
yua n ye tanpoli.
14 Nani Moyiis ń den fiini ki sieni o waa ki
tinkuonga nni yeni, li buali ke ban fiini ki sieni
o nisaalo Bijua mo yeni i,
15 lan fidi ke yua n dugi o po ń baa ya miali n
ki pia gbenma.
16 Kelima U Tienu buadi ŋanduna hali ki teni
o bijayendga, lan fidi ke yua n dugi o po wan da
kpe ka, ama wan baa ya miali n ki pia gbenma
17 Yin ya bani ke U Tienu ki sɔni o Bijua
ŋanduna nni ke wan jia ti buudi yeni ŋanduna
ka, ama ke o po, ŋanduna ń baa mi faabma.
18 Yua n dugi o po, bi ji kan jia o buudi; ama yua
n ki dugi o po, bi tuodi ki jia o buudi o, kelima o
nan ki tuo ki dugi U Tienu bijayenyenga yeli po.
19 Lanya buudi tie be i, mi yenyenma cua

ŋanduna nni, ke bi niba faadi li bɔnbɔnli ki cie
mi yenyenma, kelima bi tuona den tie tuonbiadi
20 Kelima yua n tie ti biidi ki bua yenyenma
maama, o kan gedi mi yenyenma nni, kelima mi
ba pibdi ki waani o tuonbiidi.
21 Ama yua n tuuni yeni i mɔni lingi mi
yenyenma ń ye naana, keli ma mi ba pibdi ki
waani ke o tuona dagdi yeni U Tienu ń bili
maama.
22 Lani ń pendi, Jesu den yegi yeni o ŋɔdkaaba
ki gedi Jude tinga nni. O ji den ye li kani yeni o
ŋɔdkaaba ki batise bi niba.
23 Jan mo den ye Enɔn, ki batise bi niba, kelima
mi ñima den yabi li kani, ke bi niba mo kpendi
boncianla ki bua wan batise ba.
24 Lanyogu Jan dá den ki kua dansalga (li
kpaadidieli nni)
25 Li sua ke Jan ŋɔdkaaba den gagi yeni Juufi
yendo, ke li nua mu cicibiadmu beliga jaandi po.
26 Ke bi cua ki la Jan ki maadi o: Rabbi, ŋan
den ye yeni yua Juurden kpenpuoli yeni, ŋan den
tieni kasiedi yua ya po yeni, o mo ji batise bi niba,
ke bi kuli ji caa o ya kani i.
27 Jan ń jiini ba: “Nilo kan fidi ki baa yaali n
kandi ban puni o yaali tanpoli.
28 Yinba mono tie n kasiedinba, ke n maadi: “N
ki tie Kiristu, ama bi sɔni nni o liiga i.”
29 Yua n yeni o pocaano tie o calo i; ama o
calo dɔnli yua n kuu ba, ki cengi o poja maama
pali mani boncianla yeni wan cengi o ja nialu:
lanya pamanli tie n mo ya pamanli i, ki tie
bonŋancianli.
30 Li buali ke wani ń ya kpedi ki pugdi, ke mini

wadi.
31 Yua n ñani tanpoli yabi ki cie bonli kuli; yua
n tie ki tinga yua li tie tinga yua i, o maadi nani
ki tinga yua yeni i. Yua n ñani tanpoli n cie bi
niba kuli.
32 O tiedi kasiedi, ki kadi ki maadi wan la yaali
yeni wan gbadi yaali, ama obá kuli naa cengi o
kasiedi maama.
33 Yua n tuo ki ga o kaseidi maama kadi
ki maadi, ki waani ke U Tienu tiegi, ki tie
mɔmɔndaano.
34 Kelima U Tienu ń sɔni yua maadi U Tienu
maama, kelima U Tienu ń teni o ya foŋanma ki
pia biginma.
35 Báa bua Bijua, ki mubni bonli kuli o nui nni.
36 Yua dugi Bijua po baa pia ya miali n ki pia
gbenma; yua n ki dugi Bijua po kan la miali, ama
U Tienu pabienli n baa maa o yuli po.

Diangbenga 4

1 Farisien nba n gbadi ki ti yonbdaano laadi bi
niba ki wuulibi U Tienu ñima ki cie San.
2 I mɔni Jesu ka bi wulibi, o ŋuantieba n bi
wulibi,
3 ko ñani Jude ki guani ki lebdi Galile
4 Li den tie mabili k wan tɔgni Samari,
5 k o caa ki te pundi Samari dogbigi ba ki bi yiil
Sisaari, lii bo fagi yeni Jakobi n den teni o bijua
Sosiaf ya tingi yeni kani.
6 Ki jakobi caali bo ye li kani, ki Jesu cuon cuoni
ki te cɔgi, ki ji kaa li caali kani, li den tie nani kudi
lie yeni.

7 Ki Samari pua ba cua ki bua luuni mi ñima
ki ñu.
8 Kilima o yegni den gedi o dogun, ki bua lingi
li bonjekaali
9 Ki Samari dogun pua ne maadi o: ledi ki fin
Juufi buali min Samari pua mi ñima po i? kilima
juufi nba yeni Samari yabi bo ki mani.
10 Ki Jesu guani ki ŋmiani o: a ya bani U Tienu
paabi, ki bani yua n miadi mi ñima ki bua ñu ne,
fini mɔno bo bi miagu mi ñima, ki wan ten a mi
ñinŋanbi.
11 K ol pua ne maadi, ti yonbidaano ŋaa pia
bonli ki bi luuni, ki li caalio mɔ gɔ ñua, a bua la
le i li ñunŋanbi?
12 fin n cie ti baa jakobi yua n den teni ti li
caali? li caali ki wani yeni o bila yeni o bonkobdi
kuli ñu.
13 Ki Jesu ŋmiani o: ya nibi kuli ñuni mi ñimi
ne, o ñuñuni gɔ ba cuobi.
14 Ama yua n ñu ya ñima k n ba teni, ñuñuni
kan bamgi cuogu, k min ba teni ya ñima baa tie o
po nani ñunbunbungi yeni ya mialiki pia gbemi
ñima bundi lien nni.
15 O pua yeni n maadi o: ti yonbidaano ten nni
li ñima, ki ñuñuun n ji da baa ki cuon, ki min ji
da baa cua ne ki luuni mi ñuma.
16 Ki Jesu maadi o, ki wan gedi ki pan yiini o
calo n cua na.
17 O pua yeni jiini, mii pia ja. Ki Jesu yedi o, a
maadi mɔni ki ŋaa pia ja i.
18 Kilima, a pia jabi mui, ki ŋan gɔ ye yeni yua
mɔlane mɔ ki tie a calo ka. A li yedi i mɔni.
19 O pua yeni jiini, ti Diedo, n bani k a tie U

Tienu tondu i.
20 Ti baa nba den dondi U Tienu li juali ne po
i; ki yinbi ji yedi ki jerusalem n pia naan kani ki
baa dondi U Tienu.
21 Ki Jesu ŋmiani o pua yeni, ŋanbi ki cengi n
maami, o yogu baadi ki ji te kan gedi li juali po
ki buali jerusalem ka, ki bua dondi ti diedo (baa
U Tienu).
22 Yinbi wani dondi yin ki bani yua i, ki tinbi
dondi tin bani yua, kilima gaapo ñani juufi nba
kani.
23 Ama o yogu cuoni, li yogu pundi mɔno, yaabi
n dondi ti baa U Tienu yeni bi pali, i mɔmɔni nni,
kilima ti baa U Tienu kpaani yaabi n baa pug o i.
24 U Tienu tie fuoŋanbi ki ya dondo yeni i
mɔmɔni.
25 K o pua yeni maad o: N bani k U Tienu tondu
bi cua (yua ki bi yigu krisu) o ti ya cua, o bi waani
a bona kuli.
26 Jesu n maad o: min mɔno, min yua maadi
yen a ne.
27 Li yognu ki jesu yegni guani, ki li yaakilidib
yeni ban lagu k o pagi yeni Samari pua. Ama oba
naa tuo ki buali wan kpaani bii wan pagi yen o
yaali ya po.
28 Ko pua yeni ji ŋaa o cuali, ki lebdi o dogun
ki pan maadi bi niba.
29 Cua mani ki diidi ya ja n maadi n min sɔni
yaali kuli, wan ka baa tie krisui?
30 Ki bi nibi ñani o dogun ki cua jesu kani.
31 Ki li yognu, k o yegni balimo k wan di, ki tua
Rabi ya di.
32 Ama ki Jesu maadi ba: min pia ya jiem ki ba
je yeni, i ki ban li.

33 K o yegni ji maadi bi ŋmiali nni: ki nul n baa
ten o mi jiema k o jen biii?
34 Ki jesu yedi bi: n jiedi tie ki min sɔni yua n
sɔni nni n bua yaali, ki sɔni o tuona kuli ki juodi.
35 Yi maadi ki bontutugu yogu sieni ŋmaali na
kaa i? Diidi mani, n maadi; yaadi mani ki diidi o
kpaabi, li ji pieni fuaa, o bonyendi yogu pundo.
36 Yua pedi i dii, wan ga o paagu, o ji taandi li
bona ki ŋuundi ya miali ki pia gbemi bualin, ki
lan fidi ki yua den buli yeni yua n pedi n ya ye
li pamanli nni.
37 Kilima ban maadi yaali tie i mɔni, yua buli
ye oba i, ki yua pedi mɔ ye oba.
38 N suani ki yin gedi ki pedi ya kpaabu ki dee
koni; bi tɔbi n den koni li kpaabu ki la fala, ki
yinbi ji bi je bi fala ñuadi.
39 Samari dogu n nibi boncianli bi tuo jesu,
kilima o pua yeni bi bi maadiba: o maadn min
baa suani yaali kuli n yenyienu n.
40 Samari yaabi cua ki la jesu, ki bi balimo ki
wan cua k ya ye yenbi, k o tieni bi kani daa lie.
41 Ki bi niba boncianli duu o po, ki dugni o
maami po.
42 Ki bi maadi o pua yeni: laa tie ki ŋan yedi ti
yaali ka cedi ki ti du o po; tinbi mɔno den tuodi
gbadi yeni i mɔni k wan n tie ŋanduna gaapo.
43 Li dana lie n pendi, ki jesu ñani li dogun ni
ki gedi Gaaliile.
44 Kilima wan mɔno bi maadi k U Tienu
tondikaabi kan la li cɔligu bi dogun yaabi kani.
45 Wan pundi Gaaliile, k li dogun yaabi ŋanbi ki
gaagu, ki bi den la wan den tieni yaali Jerusalem

m jaam yogu, k li ma bi mɔ den gedi k b di li jaami.

46 K o guani ki lebdi Kaana, Gaaliile dogun ni, naani k o bi cedi k mi ñim kpandi o damɔngu. L sua ki yiko daano ba ye Kafarnawum k o bigi yia.

47 Wan gbadi ki jesu ñani Jude ki cua Gaaliile, k o nagni o kani ki miagu sugli ki wan mɔndi ki jiidi Kafarnawum k tebi o bijua, li sua ki li bigi nuud mi kuumo.

48 Ki jesu maadi o: i ya la ti palidi yeni yaalidigu bona, i kan baa ki duu n po.

49 K li yiko daano maadi o: ti yonbidaano cua tin gedi ki sua ki bigi da ki kpe.

50 Ki jesu maadi o: ya kuni, a bijua paag o. K o gaa jesu n yedi o ya laabaali ki ji kuni.

51 O den paa o san po i, k o tuonsɔnla tuog o ki maad o, a bijua paago.

52 K o bualib ya yognu po k o won paagi, ki bi maadi o: k wonli kudlele yognu k o gbanu won sɔngi

53 K bi baa tiadi k li yognu k jesu won maad o k o bigi paag o. Li daali ki wani yeni o deni yaabi kuani bi dindanli jesu nni.

54 Ki jesu ñan Jude ki guani Gaaliile guani ki tieni yaalidigu bona taalm lie po.

Diangbenga 5

1 Lani ń pendi, Juufinba den pia mi jaanma, ke jesu gedi Jerusalema.

2 Jeruselema yeni, den pia ñunpindbuogu ke
ku yi Jesu danba maama nni, Betesda, ke gu kuu
yeni li paloli bulñɔbu, ki pia ciadi mu.
3 bi yianba bonciala den dua li ciadi nni
kuli: a juama, a diama, mu wabmu, yeni ti
gbannankpiendi danba, ke bi kaa ki guu mi ñima
lengdima;
4 Kelima li den pia ya yognu ke maleki den yi
jiidi ki gbidi mi ñima; yua den kpia ki jiidi mi
ñima ń gbidi ya yognu, o den yi paagi; hali wan
yia ya yianu kuli.
5 O yiamo den ye likani, ki yiagi hali piitaa n
bina niin n yeni.
6 Jesu ń la o ke o dua, ki bandi ke wan yiagi li
waagi, ke o buali o: «A bua ŋan paagi ii? ”
7 O yiamo ń ŋmiani o “N Diedo, n ki pia yua n
ba todi nni min jiidi ku ñinbuogu nni mi ñima ń
lengdi ya yognu. N ya nagni, n ba sua ke nitiano
kpia ki jiidi ki ŋa nni.
8 Jesu den yedi o: «Fii ki taa a duakaagu ki ya
cuoni.»
9 Lanyognu liga, o yiamo ń paagi, wan taa o
duankaagu ki ya cuoni.
10 Li den tie mi fuodma daali i, Juufinba ń buali
yua n paagi yeni; “Dinne tie fuodma daali, li ki
buali ke ŋan taa a duankaagu.
11 Wan guan ki ŋmiani ba: “Yua n paagi nni
maadi nni ke min taa n duankaagu ki ya cuoni.”
12 Ban buali o: “ŋma yedi a ke ŋan taa a
duankaagu ki ya cuoni?”
13 Ama yua n den paagi den ki bani yua n paagi
o; kelima Jusu den kua ku nilgu nni ke waa ji

bandi o.
14 Lan pugni waamu ke Jesu guani ki cendi o
li jaandieli nni, ki maadi o: Mɔla, a paagi; ji da
tieni tuonbiadi ke yaali n cie a yianu ne ń ji da
cuo ŋa.
15 Yua n paagi yeni ń gedi ki maadi Juufinba ke
Jesu n paagi o.
16 Lani n cedi ke Juufinba den ŋua Jesu yeni mi
yibalma, kelima o tieni lan ya bona mi fuodma
daali.
17 Ama ke Jesu guani ki ŋmiani ba: «N báa li
tuuni hali yeni mɔlane, N mo tuuni i.
18 Lanyapo, ke Juufinba ji den lingi ke ban
biani o miali, kelima li ki tie wan ki cɔlni mi
fuodma daali baba ka, ama ke o yi U Tienu o
báacelo, ki sengi o yuli U Tienu sensienu.
19 Lanwani i, Jesu ń guani ki ga mi maama, ki
yedi ba: «I mɔmɔni, i mɔmɔni, n maadi yi, Bijua
kan fidi ki tieni libá kuli o yuli po, o tiendi wan
nua ke Báa tiendi yaali i; ke Báa ń tiendi yaali,
Bijua mo tieni lani i, paadma bá kuli ki ye.
20 Kelima Báa bua Bijua, ki wangi o wan tiendi
yaali kuli; o go ba waani o ya bona n cie yin nua
yaali ne, lan yaa ki lidi yi.
21 Kelima, nani Báa ǹ yiedi bi kpienba, ki puuni
li miali yeni, Bijua mo puuni wan bua yua li
miali.
22 Báa ki jiagi nilo buudi, ama o cabi Bijua i, li
buujiali kuli.
23 Li tieni yeni, ke yuakuli ń kpiagi Bijua yeli
nani ban kpiagdi Báa yeli maama. Yua n ki
kpiagdi Bijua yeli, o ki kpiagdi Báa yua n sɔni
o.

24 «I mɔmɔni, i mɔmɔni, n maadi yi, yua n
cengi n maama, ki dugi yua n sɔni nni po, pia
ya miali n kan gbeni. Bi kan jia o ya buudi, ama
o ñani mi kuuma nni, ki kua li miali nni.
25 «I mɔmɔni, i mɔmɔni, n maadi yi, u yogu
kpendi, u pundi mɔno, ke bi kpienba baa gbia U
Tienu Bijua nialu; yaaba n ba gbadi lan ya nialu
baa fo.
26 kelima nani Báa ń kubi li miali o niinni yeni,
Bijua mo kubi li miali o niinni yeni i, o cedi ke
Bijua mo pia li miali o niinni yeni i.
27 O puni o yikodi, ke wan ya jiagi ti buudi,
kelima o tie o nisaalo bijua i.
28 Li bona ń da lidi yi ka. Kelima u yogu kpendi,
ke yaaba n ye a kakula nni ba gbadi o maama ki
ña bi kakula nni.
29 Yaaba n tieni mi ŋanma ba yiedi ki ya pia
li miali, ama yaaba n tieni ti tuonbiadi ba yiedi
ban jia bi buudi.
30 N kan fidi ki tieni libá kuli n yuli po; nani
min gbia maama yeni, n jiagi ti buudi ke li tiegi,
kelima n ki lingi n ya yanbuama ka, ama yua n
sɔni nni ya yanbuama.
31 Mini n ya tieni kasiedi n yuceli po, n kasiedi
ki tie mɔni.
32 Nitiano ye, ki tiendi kasiedi n po, n bani ke
wan tiendi ya kasiedi n po tie mɔmɔni i.
33 I sɔni bi niba Jan po ke o tieni kasiedi i
mɔmɔni po.
34 Mini ya po, nisaalo ka ba tieni kasiedi n po,
ama n maadi lani ke yin baa mi faabma i.
35 Jan den tie ya fidsanga n co, ki tuudi, ke i den
bua yin mangi i pala yeni o yenyenma waamu.

36 Min wani, n pia ya kasiedi n yabi ki cie Jan
kasiedi; kelima, Báa ǹ bili nni ke min sɔni ya
tuona, min tuuni ya tuona mɔno tiendi kasiedi n
po ke Báa n sɔni nni.
37 Ke wani Báa yua n sɔni nni mɔno tieni
kasiedi n po; i ki kpeli ki gbadi o nialu, i ki kpeli
ki la o nunga.
38 O maama ki ye i niinni, kelima i ki dugi wan
sɔni yua ya po.
39 I cogi ki kpaagi i diani nni, kelima i tama ke
yini n ba puni yi ya miali n kan gbeni: yini n
tiendi kasiedi n po.
40 I nan ki bua yin ŋɔdi nni ki baa li miali.
41 N yudandi ki ñani bi niba kani ka
42 Ama n bani ke i ki kubi U Tienu buama i
niinni.
43 N jiidi ki cua n Báa yeli po i, ke i ki ga n
cangu; tiano ya cua o yeceli po, i nan ba ga o.
44 I nan ba tieni ledi i, ki dugi n po, yinba yaaba
lingi ti yudandi i lieba kani, ki nan ki lingi ya
yudandi n ñani U Tienu baba ya kani.
45 Da maali mani ke min ba jalgi yi Báa kani;
yua n ba jalgi yi tie Moyiisi, wani ya po i, ke i pia
li dandanli.
46 Kelima i ya bi daani Moyiisi nni, i bi baa dugi
n po mo; kelima o diani ki maadi n ya maama i.
47 Ama i ya ki pia dandanli o diani po, li ba ga
ledi, yin ya pia li dandanli n maama po?

Diangbenga 6

1 Lani n pendi, ke Jesu gedi Galile ñincianma
jaalieli ke bi go yi li Tiberiyadi.

2 ku niwulgu den ŋua o boncianla kelima bi
den la wan tieni ya yaalidgu bona bi yianba po.
3 Jesu ń do li juali po, ki ban kali yeni o
ŋɔdkaaba.
4 Li den sua ke Paaki, juufinba jaanma nagi.
5 Jesu ń yaadi li yuli, kil a ke bi niba boncianla
kpendi o kani, ke o maadi Filipi: «Ti ba da le i
kpanu ya niba ne kuli ń baa ki di?
6 O den maadi yeni, ki bua wan bigni o i, kelima
o den bani wan ba tieni maama.
7 Filipi ń jiini o, "Ti ya daá bá dibala kobilie
kpanu, li kan dagdi bá juakuli ń baa bonjenga
jenga.
8 O ŋɔdkaaba siiga nni, yendo, Siimɔn Pieri
ninjua ń maadi o:
9 " Naacenyendo ye ne ki pia kpanu amu yeni
jami lie; lani ba fidi ki tieni be yeni ya nicianba
ne?
10 Jesu ń maadi: «Cedi mani ban kali. Likani
den pia ku muagu boncianla. Bi den ki luo niba
tuda mu, ban cedi ban kali.
11 Jesu ń ga kpanu, ki yadi yedŋanma li po ki
go tieni yeni i jami mo ya po, ki cedi ban bɔgdi
ba, yuakuli ń ga wan bua maama.
12 Ban ŋmani ki guo, ke Jesu maadi o ŋɔdkaaba
ke ban duo ban ŋmani ki sieni yaali ki da ŋa llibá
ń bia.
13 O ŋɔdkaaba ń duo ban ŋmani a kpanu
muuda ki sieni ya bonjena, ki gbieni baabuodi
piiga n tilie.
14 Li niba ń la ke Jesu ń tieni ya yaalidgu tuonli,
ban maadi: "One n tie yeni i mɔni ya sawalpualo
n bo ba cua ŋanduna ne."

15 Jesu ń bandi ke bi ba cua ki cuo o ki dini o
li balcianli, ke o yaadi bi kani, ki kua li juali nni
wani obaba.
16 Ku jenjuogu ń pundi, ke o ŋɔdkaaba jiidi mi
ñincianma jaali po.
17 ki kua ku ŋadgu ki ba puodi li mɔgli, ki gedi
Kaperinawuma. Ku ñiagu den bii, ke Jesu da ki
guani bi kani.
18 U faaciangu ń fii, ki fiini a ñinguona.
19 ban kudi ku ŋadgu ki fagdi waamu, ban la
Jesu ke o cuoni u ñingbanu po, ki nagdi bikani,
ban jie.
20 Ama ke Jesu maadi ba: «Mini i, da jie mani!
”
21 Bi den bua bantaa o ku ŋadgu nni, ama ke
ku toli ban caa naapo
22 Ya niwulgu n den se li mɔgli kunga den bani
ke ŋadyengu baba n ye, ama Jesu nan den ki
kua li ŋadgu nni yeni o ŋɔdkaaba, bi den gedi bi
baba i.
23 Lan den fandi ke ŋadtiandi den ñani
Tiberiyadi ki cua naani ke Jesu den yadi mi
yedŋanma kpanu yeni i jami po ki teni ba ke bi
ŋmani yeni,
24 Li niba ń diidi ki sua ke Jesu yeni o
ŋɔdkaaba, obá kuli ki ye li kani, ke bi kua ti
ŋaditi, ki gedi Kapernawuma ki baan lingi Jesu.
25 Ban puodi li mɔgli, ki la o nepo ya jaali, ke
bi buali o: “Rabbi, be yognu i ke a cua ne?”
26 Ke Jesu jiini ba: «i mɔmɔni, i mɔmɔni, n
maadi yi, i lingi nni li nan ki tie min tieni ya
yaalidgu bona ke i la ka, ama yin den baa kpanu
ki ŋmani ki guo yeni i.

27 Ya tuuni mani ki da lingi ya jiema n ba dudi
ka ama yin ya lingi ya jiema n kan dudi, ki baa
tundi ki ye hali ya miali n ki pia gbenma. O
nisaalo Bijua n ba teni yi lanya jiema; kelima
wani ya po i, ke Báa U Tienu jaa o tanpɔn ki tieni
mi banma.
28 Ban buali o: “Ti ba tieni ledi i, ki sɔni U Tienu
tuonli?
29 Jesu ń jiini ba: «U Tienu tuonli tie ke yin ya
dugi wan sɔni yua ya po i.»
30 Ban buali o: “A ba tieni o laa yaalidgu bonli
i, tin ki bandi, ki dugi a po? A ba tieni be i?
31 Ti yaajanba bo dini maani, ki tinkuonga nni,
nani lan diani maama: “Ke o teni ba ki tinga
kpanu ke bi ŋmani.”
32 Jesu ń maadi ba: «i mɔmɔni, i mɔmɔni, n
maadi yi, Moyiis ka bo teni yi tanpoli kpanu; ama
n Báa tieni yi tanpoli kpanu mɔnli.
33 Kelima U Tienu kpanu tie ya kpanu n ñani
tanpoli ki jiidi, ki tieni ŋanduna li miali.
34 Ban maadi o: “Ti Diedo, ya tundi ki puuni ti
lan ya kpanu.”
35 Jesu ń maadi ba: «Mini n tie li miali kpanu.
Yua n cua n kani, koma ji kan cuo o, yua n dugi
n po mo, ñuñuunu ji kan cuo o.
36 Ama n maadi yi, i la nni, ama i naa dugi n
po.
37 N Báa ń teni nni yaaba kuli ba cua n kani,
yua n cua n kani mo, n kan ñani o niinpo.
38 Kelima n ñani tanoli ki jiidi ke min tieni yaali
n ki tie n yanbuama ka ama yua n sɔni nni ya
yanbuama i.
39 To yua n sɔni nni yanbuama tie ke min da

buoni wan teni nni yaali libá kuli, ama ke min
guani ki yiedi la li daajuodidaali.
40 N Báa buama tie ke yua n la Bijua, ki dugi
o po ń baa ya miali n ki pia gbenma, ke n go ba
yiedi o li daajuodidaali.
41 Juufinba den bulni bulni bi ŋmiali nni,
kelima o maadi ke o tie ya kpanu n ñani tanpoli
ki jiidi.
42 Ki maadi: “One ki tie Jesu ka aa? waa tie
Josefi bijua kaa? tin bani yua ya naá yeni o báa
kaa? Li ba ga ledi i, wan maadi: “N ñani tanpoli
ki jiidi?”
43 Jesu ń jiini ba: «Da bulni mani i ŋmiali nni.
44 Obá kuli kan fidi ki cua n kani, li nan yaa tie
n Báa yua n sɔni nni yaa ka dadi o; n go ba yiedi
o li daajuodikaali.
45 Li diani bi sawalpuaba tili nni: “Bi ba tundi
bi kuli, ki waani ba U Tienu ń tie yau. Lanwani
i, yua n gbadi Báa maama, ki ga o tundli ba cua
n kani.
46 Li bua waani ke obá kuli ki la Báa, li nan yaa
tie yua n ñani U tienu kani yaa ka; wan wani i,
la Báa.
47 I mɔmɔni, i mɔmɔni, n maadi yi, yua n dugi
n po ba ba ya miali n ki pia gbenma.
48 Mini n tie li miali kpanu.
49 I yaajanba den dini maana ki tinkuonga nni,
ama bi nan den kpe.
50 Ne tie ya kpanu n ñani tanpoli ki jiidi, yua n
ŋmani lan ya kpanu ji kan kpe.
51 N tie ya kpanu n pia li miali, ki ñani tanpoli
ki jiidi. Yua n ŋmani lan ya kpanu, o baa tundi
ki pia ya miali n ki pia gbenma; ke min ba teni

a kpanu tie n gbannandi, ke n ba teni ŋanduna kuli miali po.
52 Wan maadi lani i, ke juufinba ji gagi bi ŋmiali nni, ki maadi: O ba ga ledi i, ki teni ti o gbannandi tin ŋmani ii?
53 Jesu ń maadi ba: «I mɔmɔni, i mɔmɔni, n maadi yi; i ya ki ŋmani o nisaalo Bijua gbannandi, ki go ki ñuni o sɔma, i kan ya pia miali i niinni.
54 Yua n ŋmani n gbannandi ki go ñuni n sɔma baa bia ya miali n ki pia gbenma, n go ba yiedi o li daajuodikaali.
55 Kelima n gbannandi tie jiemɔndi ke n sɔma mo tie bonñukaali.
56 Yua n ŋmani n gbannandi ki go ñ̃uni n sɔma baa ye n niinni, ke n mo ye o niinni.
57 Nani Báa yua n fo ǹ sɔni nni yeni, ke wani Báa po i, ke n pia li miali, lanwani i, yua n ŋmani nni mo baa pia li miali n ya po.
58 Ne tie ya kpanu n ñani tanpoli ki jiidi. li ki tie nana i yaajanba ń bo ŋmani maana, ki nan kpe yeni ka: yua n ŋmani ya kpanu ne ba baa ya miali n ki pia gbenma.
59 Jesu den maadi la ya bona ti jaandiedi nni ki wangi Kapernawuma yaaba.
60 Jesu ŋɔdkaaba siiga nni, boncianli den gbadi ya maama ne ki maadi: “Ya maama ne paa mi gbadma; ŋma ba fidi ki cengi ya maama ne?
61 Jesu den bandi ke o ŋɔdkaaba sɔbni ki maadi o ya maama po i, ke o buali ba: «Ya maama ne jiendi yi bii?
62 I ji ya la ke o nusaalo Bijua, ke o guni ki doni wan den kpia ki ye naani te? ...

63 Mi Foŋanma n puuni li miali; ti gbannandi
ki pia fuoma. Min maadi yi ya maama tie fuoma
yeni miali.
64 Ama i siiga nni, bi tianba ye ki ji pia dudugdi.
Kelima Jesu den bani hali mi cilma yaaba n den
ki dugi o po yeni yua n ba te janbi.
65 Ki go pugni: «Lani ya po i, ke n maadi yi ke
obá kuli kan fidi ki cua n kani, li nan yaa tie ke
Báa n puni o li paabu.
66 Ki cili lanyognu, o ŋɔdkaaba boncianla den
fuadi ki ŋa o, kaa ji yegdi yeni o.
67 Jesu ń buali o piiga n ŋɔdkaaliedba: «Ke
yinba i, i kan sani ki ŋa nni ii?
68 Siimɔn Pieri ń jiini o: “Ti Diedo, ti ba sani ki
ŋɔdi ŋma i? Fini n pia ya miali n ki pia gbenma
maama.
69 Ti dugi a po ki go bandi ke fini n tie Kiristu,
U Tienu nigagdiŋamo.
70 Jesu ń jiini ba: «Mini ka lugdi yi yinba piiga
n biliediba aa? I siiga nni, yendo tie cicibiadga i.
71 O den maadi Siimɔn bijua, Juda Isikariyɔti i;
kelima wani n den ba janbi o, ki teni yibalinba,
wani yua den tie piiga n biliedba yeni nni, yendo.

Diangbenga 7

1 Li po n pendi, k jesu gedi Galile, o bo ki waagi
Jude. Jufi nba bado bo kpaani k ban kpagu
2 . Jufi nba jaam yaali ki yii jondi jaami bo nagi.
3 Lani ki jesu ninjab maad o, ña ne ki gedi
Suude. K a ŋuantieba n fidi la a tuona yaali k
a suani.

4 Nilo k wuo wan suani ya tuonli: a ya suani
lan tuonli kuli, mɔndi ŋanduna nib kuli n band
a.
5 O ninjabi bo ki pia o po li dandanli.
6 Jesu maadi ba: n yogu da ki pundi ŋama yinbi
wan ya yogu peli yogkuli.
7 ŋanduna kan fidi ki kuad i, min, o kuadn, ki
dugni n tie o sieda yua n wang o k o tuona ki
ŋani.
8 Do mani, yinbi, li jaam po, min wani da kan
do ki dugni n yogu da ki pundi.
9 Wan maadi ba k gben, k o ñindi Galile
10 O ninjab n doni mi jaam po, li puoli po k o
ŋɔd li wuolin k bi niba k lagu.
11 Mi jaam yogu, k jufinba kpaan o ki maadi: o
ye leee?
12 O niwuligun nni bi maadi o po ki tua: o tie
nimɔni (ŋantaadi daani), bi tianbi mɔ ya po: n
n, o bɔndi bi niba(o tiendi ti belbɔndi).
13 Bi nibi den jie yeni ban maadi jesu po jufinba
gbadi.
14 Mi jaam ji mangi ki kua siinga yo ki jesu kua
o jandiegu nni ki cili ki cogni U Tienu maama.
15 Ki li ya k lidi jufinba k bi maadi: o tieni ledi
ki bani mi cogma ki nan ki kua o cogu(kalaatu).
16 K Jesu ŋmianba: n yikod k tie n yali ka, ama
yua n sɔn nni yali
17 Yua bua tie o buam, o b bandi ki lia n yikod
ñaa U Tienu kani bii n palu po.
18 Yua maadi o yuli po, kpaani o ñuadi baba i,
ama, yua kpaani yua n sɔn o ya ñuadi, tie yua
mɔni k k bua jɔdi ki maadi i mɔmɔni o ba nni.
19 Moyiis den ki teni li yikodi? Ama siign nul

ki cɔlnil li yikod. Be ya po i ki kpaani ki yin kpa nni?
20 K o niwuligu guani ji jiin o: ti cicibiadm ŋua a. Bi le n kpaani ki ban kpa a ni?
21 K i Jesu yediba: tuonyenli baba k n tieni ki li yaa ki lidi i kuli ne.
22 Moyiis bo teni yin ba cɔlni, l bo ki ñani Moyiis kan ka, li bo cili yajaanba kani ki ti kɔndi bo cili, k a kɔndi saaba daali
23 Nil ya gaa ti kɔndi saaba daali k nan cɔlni Moyiis yikodi, be ya po i ki kɔn yen n k paagi o yiamo saaba daali?
24 Da bu mani yeni lugdm ama ya bu mani yeni i mɔmɔni
25 Jerusalema yaaba siiga, b tianba ń yedi, “Ban lingi yua ki bua kpa ka ne ee?”
26 Diidi, wani n maadi wan bua maama yeni, ke bi nan ki maadi o libakuli. Daalinba yikodanba ki bani ke wani n tie Kiristo, bii laa tie yeni ii?
27 Ama ti bani li nilo ń ñani naankani wani.”
28 Ke Jesu tandi ku jaandiegu nni, ki tundi, ki tua, “I bani nni, ki go bani min ñani naani. N ki cua n yuli po ka, Yua n sɔni nni yeni tie o mɔmɔndaano i, i ki bani o.
29 N bani o, kelima n nani o kani i, wani n sɔni nni.
30 Bi den bigni ke ban cuo o, ama, obakuli den ki maani o nuu o po, kelima, o yogu dá den ki pundi.
31 Ama ku niwulgu nni, boncianli den tuo ki dugi o po, ki tua, “Kiristo ń ba ti cua ya yogu, o ba fidi ki tieni yaali n cie ya bancianma yeni ya yaalidgu n tie ne ee?”

32 Farisienba den gbadi ke ku niwulgu sɔbni
ki maadi li Jesu maama, ke salga yidkaaba yeni
Farisienba sɔni a jakɔnda yudanba, ke ban cuo
o.
33 Ke Jesu yedi, “N dá ye yeni yi u you waamu,
ki ba ti yuandi ki guani yua n sɔni nni po.
34 I ba lingi nni, ama, i kan la nni; min caa
naani, i kan fidi ki cua likani.”
35 Ke juufinba ji maadi bi ŋmiali nni, Ya nilo
ne caa le i, ke ti ba lingi o kikan la o oo? O bua
gedi yaaba n yadi ki kua bi nilanba siiga ki ban
ya tundi ba bii?
36 Wan maadi ya maama ne mɔ tie be i, 'I ba
lingi nni, i kan la nni; min caa naankani, i kan
fidi ki pundi likani'?”
37 Mi jaanma damiidi ligi i, li daacianli daali,
Jesu den tandi, ki maadi, ki tua, “U ñuñuunu ya
pia yua, wan cua n kani ki ñu.
38 Nani i diani nni, lan yedi yaali maama, “Yua
n dugi n po, li miali kpenu ñima ba puubi o
niinni.
39 O den maadi Foŋanma maama, yaama ke
yaaba n dugi o po ba baa; bi dá́ ki puuni
Foŋanma, kelima, Jesu dá ki la o kpiagdi.
40 Ku niwulgu nni, nitianba ń gbadi lanya
maama, ke bi yedi, “O li tie sawalpualo i yeni
i mɔni.”
41 Ke nitianba yedi, “Kiristo n yeni.” Ama ke
nitianba mo yedi, “Kiristo ñani Galile yo oo?
42 I diani nni, bi ki yedi ke Kiristo ba ña
Dafiidi cugli nni ka aa, ki tie Betehema, Dafiidi
dongbanli nni ka aa?”
43 Lanwani ii, ke mi paadma tieni bi siiga nni

o po.
44 Nitianba den bua ban cuo o, ama obakuli
den i maani o nuu o po.
45 Ke sejenba yudanba guani ki la salga yid-
kaaba yeni farisienba, ke bi buali ba, “Li tieni
ledi i, ke yii guani yeni o?”
46 Ke sejenba yudanba jiini, “Tii kpeli ki la ya
nilo n maadi nani wani yeni.”
47 Ke farisienba buali ba, “i mɔ bodi n yeni ii?
48 Yikodanba bii farisien bi ye lienni, ki tuo ki
dugi o po oo?
49 Ama ya niwulgu n ki bani yiko ne, sola bi
po.”
50 Nikodema, (ya farisien n den tuodi ki dugi o
po) yedi ba,
51 Ti yiko cabi ke ban jia nilo ti buudi kaa cengi
o ki bandi wan tieni yaali ii?
52 Ke bi jiini, ki yedi o, “A mɔ ñani Galile yua
yo oo? Kpaagi i diani nni, ki lia sawalpualo ya
ye, ki ñani Galile,”
53 Bi den yadi ke yuakuli kuni o denpo.

Diangbenga 8

1 Jesu den gedi olifi tiidi juali po.
2 Ku siŋaapanpangu nni, ke o go guani ku
jaandiegu nni, ke bi niba kuli cua o kani, ke o
tundi ba.
3 Yiko gbanbanda yeni farisienba ń cua yeni ya
pua ke bi ludi o, ke o conbi.
4 Ban seni o pua yeni, bi niba kuli siiga, ki
maadi Jusu: “Canbáa, ti ludi o pua ne ke o conbi,
ke ti cuo o.

5 Moyiisi yedi o yiko tili nni ke li dagdi ke ban
lugdi ya puoba n tieni yeni a tana: ke fini mo, a
yedi be?
6 Bi den maadi yeni, ki bua ban bigni o, ki fidi
ki jalgi o. Ama Jesu den tibni, ki dangi yeni o
nubili tinga nni.
7 Ban den li ŋua ki buali o yeni i, ke o yaadi ki
sedi, ki yedi ba: «I siiga, yua n ki pia tuonbiadi
ń kpia ki lugdi o li tanli.
8 Ki guani ki tibni, ki dangi tinga nni.
9 Ban gbadi Jesu maama, bi yantiali den jalgi
ba, ban ji ya yadi yendo yendo, ki cili bi nikpelo
ki ban yadi ki gbeni; Jesu ji den ye o baba i, yeni
o pua, ke o se wan bi se naani.
10 Jesu ń yaadi ki sedi, o ji ki la bá niyendo,
kase o pua yeni baba, wan buali o: «Pua, yaaba
n bi jalgi a yeni ye le i? Obá ki buni ki cuo ŋa,
aa?
11 O den jiini: “N Diedo, obá kuli.” Jesu ń
maadi o: «N mo ki buni ki cuo ŋa; ya caa, ki
ji da sɔni tuonbiadi.»
12 Jesu go den maadi bi niba, ki yedi: «Mini n
tie ŋanduna yenyenma; yua n ŋua nni kan cuoni
biigli nni, ama o ba baa li miali yenyenma.
13 Lanyapo, farisienba ń yedi o: “A tiendi
kasiedi a yuceli po; a kasiedi ki tie kasiedi mɔno.
14 Jesu den guani ki jiini ba: «Bá n n ya tiendi
n yuli po kasiedi, n kasiedi tie mɔmɔni, kelima n
bani min ñani naani ki caa naani; ama yinba ki
bani min ñani naani, ki buali min caa naani.
15 Yinba jiagi ti buudi yeni ti gbannandi
maalma i; mini nan ki jiagi nilobá buudi.

16 N ya jia buudi mo, n bujiali tiegi, kelima mii
ye n baba, ama Báa yua n sɔni nni, ye yeni nni.
17 Bi diani i yiko tili nni, ke niba lie kasiedi tie
mɔmɔni;
18 N tiendi n po kasiedi, ke n Báa yua n sɔni
nni mo tiendi n po kasiedi.
19 Ban buali o: “A báa ye le? Jesu ń jiini: «I ki
bani nni ki buali n Báa. I ya bi bani nni, i bi baa
bani n Báa mo.
20 Jesu den maadi lanya maama, ki tundi ba ku
jaandiegu nni, ban den bilgi naani bi ŋalmani,
ama obá naa den cuo o, kelima o yognu daa den
pundi.
21 Jesu go den yedi ba: «N caa n yeni, i ba lingi
nni, i ba kpe i tuonbiadi nni, i kan fidi ki cua min
caa naani.
22 Lanyapo, juufinba ń maadi: “O bua kpa o bá
yo oo, nani wan yedi: «I kan fidi ki cua min caa
naani? ”
23 Wan maadi ba: «I tie tinga yaaba i, mini tie
tanpoli yua i. yinba tie ŋanduna ne yaaba i, mini
ki tie ŋanduna ne yua ka.
24 Lanyapo i ke n maadi yi ke i ba kpe yeni i
tuonbiadi; kelima i ya ki dugi min tie yua po, i
ba kpe yeni i tuonbiadi.
25 Ban buali o: “A tie ŋma i? “Jesu ń jiini ba:
«Min yedi yaama hali mi cilma yeni.»
26 N pia a bona boncianli ki ba maadi i po,
ki go jia ti buudi yeni yi li po. ama yua n sɔni
nni tie mɔmɔndaano, ke min maadi ya maama
ŋanduna nni ne tie min gbadi o kani ya maama
i. ”
27 Bi naa den gbadi ke o maadi Báa (U Tienu)

ya maama i.
28 Lanwani i, Jesu ń maadi ba: «I ya ti fiini ki
seni o nisaalo Bijua, lanyognu i ba bandi min tie
yua, ke n ki tie libá kuli n yuceli po, ama n maadi
ki dugni n Báa ń tundi nni maama i. ”
29 Yua n sɔni nni ye yeni nni; waa ŋa nni n
baba, kelima yognu kuli, n tie yaali n mani o po.
30 Nani Jesu ń den maadi lan ya maama yeni,
bi niba boncianla den dugi o po.
31 Wan yedi Juufinba yaaba n den dugi o po
yeni: «I ya tuo ki ŋua n maama, i tie n ŋɔdkaaba
yeni i mɔni;
32 I ba bandi i mɔmɔni, i mɔmɔni ń faabi yi.
33 Bi den guani ki jiini o: “Ti tie Abalahama
puolŋuani i, hali tin ye, ti naa tua nilo yonbi; li
ba ga ledi ŋan maadi ke ti bi ba faabi ti?”
34 Jesu ń guani ki jiini ba: «I mɔmɔni, i mɔmɔni
n maadi yi ya nilo n tiendi ti tuonbiadi kuli tie ti
tuonbiadi yonbo
35 I bani ke yonbo ki tie yua n baa tundi ki ye
ku diegu nni ka; ama ku diegu nni bijua wani tie
ku diegu nni yua i, hali yognu kuli.
36 Lanwani i, Bijua ya faabi yi, i ba baa mi
fuoma (i ba yali i bá) yeni i mɔni.
37 N bani ke i tie Abalahama puoli ŋuani; ama i
lingi ke yin kpa nni kelima min maadi ya maama
naa kua i pala nni.
38 N maadi min la yaali n Báa kani i; ama yinba
tie yin gbadi yaali i mo ya báa kani i.
39 Ban jiini o: “Ti báa tie Abalahama.” Jesu
ń yedi ba: «I ya bi tie Abalahama bila, i bi baa
tuuni Abalahama tuona i.»

40 Mɔlane, i lingi ke yin kpa nni, mini yua
n maadi yi i mɔni, ke n gbadi U Tienu kani i,
Abalahama naa den tieni yeni.
41 I tuuni i báa tuona i. Ban jiini o: “Tii tie
conconbila ka; ti pia báa yendo i, U Tienu.”
42 Jesu ń maadi ba: «U Tienu ya bi tie i Báa,
i bi baa bua nni, kelima n ñani U Tienu kani i,
ki cua; n ki cua n yuceli po ka, ama wani n sɔni
nni.»
43 Li tieni ledi i, ke i ki gbia n maama? Kelima
i kan fidi ki cengi n maama.
44 I báa n tie setaani, ke i lingi ke yin tieni i
báa yanbuama. O tie nikpalo hali mi cilma, o
naa ŋua i mɔmɔni sanu, kelima i mɔmɔni ki ye
o niinni. O ya pua mi tofaama, o maadi yeni
o yantiali; kelima o tie tofaadaano, ki go tie mi
tofaama báa.
45 Nani min maadi i mɔmɔni yeni, i naa dugi n
po.
46 I siiga nni, ŋma ba fidi ki waani n tuonbiadi?
To. n ya maadi i mɔmɔni i, be nan cedi ke i ki
dugi n po?
47 Yua n ñani U Tienu kani, cengi U Tienu
maama. I ki cengi, kelima i ki ñani U Tienu kani
ka.
48 Juufinba ń jiini ki maadi o: “Tii pia i mɔni
yeni tin maadi ke a tie Samari yua aa, ke ki
cicibiadga ŋua ŋa aa?”
49 Jesu ń jiini: «Cicibiadga ki ŋua mini; min
kpiagdi n Báa yeli, ke yinba nan fanbdi nni.
50 N ki lingi n yuli po kpiagdi ka, yua n ye ki
lingi n kpiagdi, wani n go jiagi ti buudi.
51 I mɔmɔni, i mɔmɔni, n maadi yi, yua n ŋua

n maama, o kan kpe palbu.
52 Juufinba ń maadi o: “Mɔla wani i, ti ji bandi
ke ki cicibiadga ŋua ŋa. Abalahama kpe, bi
sawalpuaba mo kpe, ke fini nan yedi ke yua ga a
maama kan kpe palbu.
53 A cie ti báa Abalahama yua n kpe yo oo? Bi
sawalpuaba moko kpe. A tama ke a tie ŋma i?
54 Jesu ń jiini: «N ya kpiagdi n yuli, n yudandi
tie fanma. N Báa n kpiagdi nni, yin maadi yua
ke o tie i tienu yeni,
55 ama ke i nan ki bani o. Min wani bani o; n ya
bi maadi ke n ki bani o, n bi baa tie nani yinba,
tofaadaano. Ama n bani o, ki kubi o maama.
56 I báa Abalahama den mangi o pali yeni wan
ba la n daali dɔgdima; o la li, ke li tua o po
pamancianli.
57 Juufinba ń maadi o: “A dá ki pundi bina
piimu, ki nan la Abalahama bii!
58 Jesu ń maadi ba: «I mɔmɔni, i mɔmɔni, n
maadi yi, hali ke Abalahama daa bo ye, n bo ye.
59 Lanya maama po, bi den taa a tana ki ba
lugdi o; ama Jesu den wuoni ki ñani ku jaandiegu
nni.

Diangbenga 9

1 Jesu b pa o sɔnu po, ki te la jua ba k o tie
juamo hali ya yognu ki bi mal o.
2 K o yegntieba bual o: Rabi, o jua ne biidi be,
bii o danbi n biidi, ki bi mal o ko tie juamo o?
3 Jesu guani ki ŋmian bi: laa tie ki wani bii o
danbi biid ka, ama U Tienu n bua waani o buama
maami o po.

4 Li buali ki lan tieni, ya yognu ki li faa kuli,
yua suani ya tuona; gu ñiagu ya cua, nul kan
fidi ki sɔni tuonli ba kuli.
5 Hali ya yognu k n ye li ŋandunli nni, n tie
yinyiemi li ŋandunli nni.
6 Wan yedi yeni, k o sii ti ñɔsɔndi tingi, ki buuni
ti tandi yeni o ñɔsɔndi, ki ji taa li tandi ki faani
o juamo ninbina.
7 Ki ji maadi o; ya caa ki ban faadi Silowe(ya
yeli niima tie sɔnŋa) ñincili. k o gadi ki pan wuli
ki nuali.
8 O lieba yeni yaabi den yi ban o, ko miadi yeni
ji maadi: yua den yi kaa ki miadiyeni kaa a?
9 Tianbi den yedi: wani. Bi tɔba mɔ den maadi
ki wan ka, ki bi naani. Ki wani oba ji den yedi:
“min ni”
10 Ki bi ji bual o: a tieni ledi k a ninbina nualii?
11 K o guani ki ŋmiani: ya ja ki bi yii u jesu
yeni n den buuni ti tandi ki faani n ninbina ki gɔ
maadi ni, k min gedi ki ban faadi Silowe ñincinli
nni ki gɔ wuli, k n gedi ki pan wuli, ki ji nuali.
12 Ki bi bual o: li ja ye lee? k o guani ki maadi
ba: mii bani.
13 Ki bi taa o ja yeni, ki gedi yeni o faalisien
kani.
14 Jesu n bo buuni ti tandi ki faani o juamo
nungi ko ji nuali ya daali bo tie saaba daali.
15 Lani ya po n cedi ki farisien nba buali o wan
tieni maama ki te guani ki nual o, k o yedi ba: o
buuni ti tandi waami ki faani n nungi po, k n ji
faadi, ki nuali.
16 Ke Farisienba tianba yedi, “Ya nilo ne ki ñani
U Tienu kani ka, kelima, waa cɔlni mi fuodma

daali.” Ke tianba yedi, “Li ba ga ledi i, tuonbiadi daano ń tieni ya yaalidgu bona aa?” Ke mi paadma tieni bi siiga,
17 Ke bi go buali ojuamo, “A yedi be i, o ja ne po, nani wan luoodi a nuni yeni?” Ke o juamo yedi, “O tie sawalpualo i.”
18 Juufinba dá bo ki li tuo ke o ja ne den tie juamo i, ke o cedi ke o nɔanli, ki cedi ke bi yini o danba, ke bi cua ki sua ke o nua.
19 Ke bi buali o danba, “One tie i biga ke i mali o ke o tie juamo oo? Li nan ga ledi i, ke o ji nua mɔlane?”
20 Ke o danba jiini ba, “Ti bani ke ti biga i, ke o mali, ki tie juamo.
21 Li tieni ledi, ke o ji nua mɔlane, ti ki bani lani i, ti go ki bani yua luodi o nuni. Buali o mani, o ji ki tie biga ka, o ba fidi ki maadi obá.”
22 O danba den maadi yeni, kelima, bi jie jufinba i. Kelima, Jufinba juogi ki jagi ke yua ba tuo ke o tie Jesu, bi ba deli ki ñani o bi jaandiegu nni i.
23 Lanyapo i ke o danba yedi “O tie cegdinka i, buali o mani.”
24 Ke bi yini yua n den tie juamo, ki yedi o, “ŋan jaandi ki kpiagi U Tienu, Ti bani ke ya ja ne tie tuonbiadi daano i.”
25 Ke o ja ne jiini, “N ki bani o ya tie nibiado. Min bani yaali n tie ke N den tie juamo, ki ji nua mɔlane,”
26 ke bi buali o, “O tieni a be i? O tieni ledi i, ki luodi a nuni?”
27 Ke o jiini, “N waani yi, ke yii bua yin cengi nni! Be n cedi ke i go bua gbadi be i? Bii i mɔ bua yin tua o ŋɔdkaaba i, bii laa tie yeni ii?

28 ke bi sugi o, ki yedi o, “Fini n tie o ŋɔdka,
tinba wani tie Moyiisi ŋɔdkaaba i.
29 Ti bani ke U Tienu maadi yeni Moyiisi, ama
ti ki bani yuane ń ñani naankani.
30 Ke o ja yeni jiini, ki yedi ba, “Li pia yaalidgu
ke yii bani wan ñani naana, ama, ke o nan luodi
n nuni.
31 Ti bani ke U Tienu ki cengi biidi daano, ama,
yua n cengi o maama, ki tie o buama, o cengi o
ya maama i.
32 Hali ŋanduna cilma, tii kpeli ki gbadi ke bi
luodi yua n mali ki tie juamo nuni.
33 Li nilo ya bi ki ñani U Tienu kani, o bi kan
fidi ki tieni libakuli.
34 Ke bi jiini ki yedi o, “A den li mali ti
tuonbiadi nni i, ki ji bua ŋan tundi ti ii?” Ki deli
ki ñani o.
35 Jesu ń gbadi ke bi deli ki ñani o bi jaandieli
nni, ke o cendi o, ki buali o, “A daani O Nilo Bijua
nni ii?”
36 Ke o jiini, ki yedi, O Diedo, o tie ŋma i, ke N
ba dugi o po?”
37 Jesu ń maadi o, “A la o, wani n maadi yeni
a ne.”
38 Ke oja ne maadi, “O Diedo, N daani”, ki
gbaani ki pugi o.
39 Jesu ń maadi, “N cua ti buudi jiama po i, ke
yaaba n tie juama ń nɔanli, ke yaaba n yedi ke
bi nua ń juani.”
40 Ke Farisienba yaaba n den ye likani, gbadi li
maama, ki buali o, “Timɔ tie juama yo oo?”
41 Jesu ń yedi ba, “I ya bi tie juama, i bi kan
ya pia biidibakuli, ama, i yedi mɔla, 'Ti nua,'

lanwani ii, i bii ye ti biidi nni i.”

Diangbenga 10

1 mɔni n maadi ke yua bua kua l yandeli n i kaa
tɔgn i diñɔbi kaa k nan yugi guoli, o tie suudi, o
tie bibiadgi
2 yua tɔgni l yandeli diṅɔbi k kua n tie
yankpaalo.
3-4 yua yi guu o diṅɔb yi luodi l ganli, wan kua
i pei n gbadi o lantɔgu. yaaba n tie u yii wan
yiini yangi kuli k taa o yeli k ña yemi niin po. U
ya ñan yeni b kuli niin po, wan gaa liigi ban yaa
ŋua o puoli po. kelima b bani o lantɔgu
5 B kan tuo ŋɔdi caani. b bo sani mɔno k fagdi
o kani k dugni baa bani o lantɔgu.
6 Jesu bo pua'b l makpanjama i ama b nan bo
gbadi l niimn i
7 Jesu bo guani k maadi lani «yeni i mɔni n
maad'i mi tie l yandeli diñɔbi
8 yaabi kpia baa yeni kuli tie suuda yeni
bibiadnmi ama i pei naa sogi b maama.
9 Mi tie o diñɔbi yua kua n kani kuli, u faabi u
ba n yeni. u baa fidi k ya kua k gɔ ña k laadi u
jiema k di
10 Suudi wan baadi k wan su i, k kodi k gɔ biidi;
mini wan baa k ban baa l miali yeni i mɔni k gɔ
yaa ye t mandi n i.
11 Min tie u yankpaamɔni. U yankpaamɔn yi
taa u miali k lu i u pei po i.
12 ama ya nukpalo k tie yankpaali, kaa die
yandi, ya la k o yangbanli baadi, u bo ñɔli i pei k
sani u yangbanl n baa kua i pei siign i k yaam bi

13 u yi sani k dungn i u tuuni i ligi po i. i pei k
tie bonli u kani.
14 Min tie yankpaamɔni n bani i pei k pei mɔ
gɔ ban'ni
15 Nani n baa n ban'n i k mɔ gɔ bani n baa yeni,
n bo luni n miali k fie n pei
16 n gɔ pia pe tɔbi k baa tie n yandeli n i yaabi
l waani k min kpaa b ban mɔyi, b mɔ bo sogi m
maam k ban kuli n ji taani k yaaa tie yandeyendu
n pei k yaa pia yankpaa yendi.
17 N baa buam n i k u lugd'n, n bo lu n mial k
gɔ guani k gaa l miali
18 Nul kaa bo fie n mial, n yantiali k bo lu n
mial, n gɔ pia yiko yua k bo fid fidi guan k gaa l
miali. n baa ṅ maadi k min tuni yaali n yeni.
19 Jesu n maadi yeni k l cua yeni u ñɔniagu sufi
nba yudamba siiga n i.
20 B siiga n i boncianli bo yedi k pola n ŋua'ug,
k u tie gaadi. k be yaa po i k sogi u maam i?
21 K b tɔbi yedi k a pola n ŋua yua k maadi
nandi ne kaa, k sanpol bo fidi cedi juama n nuaal
ii?
22 Sufi nba bo dini jaama yua k b yi guani
tiadi o jaanddeciangu ŋanma po yeni l bo tie o
fawaapiegu yognu i
23 k Jesu ye o jaanddeciangu n i, Salomɔni ciagu
n i. k cuoni k caa k gɔ k lebi.
24 K jufi nba yudama gobi k kaalind'o k bual'o
yaa caa yeni be yaa daali k gɔ bo cedi tin maal
mlele i a po i? A yaa tie kristo nan kadi maadi 'ti
25 K Jesu ŋmiam 'i «m maadi no k i k tuo?
M tuuni o yaalidigu tuona yaali n baa yeli po,
l wangi min tie yua.

26 Ama yim k tuo k l tie mɔni kelima i k tie n
yandel n pei.
27 N pei gbia n lantɔgu: n banm' i k b mɔ gɔ
ban'n
28 ; N tenm'i yaa miali k pia gbenma; b kan baa
kpe, nul bia kan fidi ñanb'i n nuugi n i.
29 N baa n tugi'bi k teni 'n, u cie bonli kuli o
baa kan fidi fie bonli n baa nuugi n i
30 Min yeni n baa taani k tie nuyendi i
31 K sufi nba yudanma gɔ gandi a tanaa k bo
jaa'og.
32 Lani k Jesu maadb'i «n tuuni a tuoŋanma
boncianli yeni n baa paalu k i la, lan yaa po k i
gɔ bua jaan 'n a tanaa.
33 K sufi -nba yudanma ŋmian'o: t k bua jaa 'a
a tanaa tuonŋanli baa po kaa, ama k dugn i ŋan
sugi u tienu ya po i. A tie nufosaali k nan ji yiin
i a ba u tienu.
34 K jesu maadi: la k diani i ñɔmaama yikotili
nn i k maadi k i tie i tieni?
35 l yaa tie k yiko tili n i k b yiin i tieni yim
yaabi k u tienu ñɔmaam nɔ'i. yua kuli bani k u
tienu tili k pia piinmi.
36 yua k u baa yidi i yenŋanm k sɔn'o ŋanduna
n i k yedi k sugi u tienu! kilema n maadi k tie u
tienu bijua.
37 Nyaa tuni n baa n yedi k min tuni yaali yi
daa gaa n maam.
38 Ama n yaa tuni n baa tuona, ki k gaa n maam
mɔno yin nan tuo k l tuona ñani u kani, k fidi
bandi k n baa ye ye'n k mɔ ye n baa n
39 K sufi nba yudanma gɔ ji kpaani k ban cuo'og
ku febi k yaadi.

40 K jesu guani k lebdi suurdeni kpenu puol po
naani k sani bon cindi wuuli b nibi yeni k ji ye
lan po.
41 K b nubi boncianli ji baadi u kani k tua Sani
bo k tuni baa tuonyeli k l tie yaalidgu bonli. Ama
wan bo yedi o ja ne po yaal kuli bo tie mɔni.
42 Lan kani k nubi boncianli tuo k gaa Jesu.

Diangbenga 11

1 Jua ba bo ye Betani, k bi yigu Lasaar, li
longbanli bo tie Maari yeni o ninsalo Mart dogu
i.
2 Lan Maari n bo jogi i tolaali Jesu ki gɔ tugi
o yudi ki fiali jesu taana, o ninjua n bo yia k yi
Lasaar.
3 O ninsiabi bo sɔni ki ban waani jesu k o dɔnli
buado naa paa.
4 Jesu n gbadi li maami k o jiini: o yianu naa
tie mi kuumi yaali ka, ama, ti Diedo diema nni,
ki fidi, k o nul bijua n la ti yudandi.
5 Yeni lan ya kuli, Jesu bo buadi Marti yeni o
ninsalo yeni Lasaar.
6 Ya yognu k o gbadi ki Lasaar gbanu ki dagdi,
o gɔ da bo ki luo ki tieni daana lie naani k o bo
ye yeni.
7 Yeni k o maadi o yegnkaabi, tin lebdi mani
Jude.
8 K o yegnkaabi maadi o: canba, mɔlane k sufi
nba bo kpaani ban ja ŋa a tana, k a gɔ yedi k tin
lebdi Jude i!
9 Ki Jesu ŋmiani: t ki pia piiga n kudi lie ka
yienu nni i? nul ya cuoni yienu, k o maadi bonli
ki dugni o nua ŋanduna ne yinyiemi.

10 Ama, nul ya cuoni bonbonli nni, o maadi ki
dugni o ki yegi yeni yinyiemi ba kuli.
11 Wan pua bi li maakpanjami ki gbeni, k o
maadi: Lasaar, ti dɔnli, guandi, ama n ba find
o.
12 K o yegnkaabi maadi o: yonbidaan, o ya
guandi, o bi paagi.
13 Jesu bo bua yedi ba k o kpe i, ama k ban
maal k o maadi guamɔnbi.
14 Yeni ki Jesu maadi a sala siigni: Lasaar kpe
o.
15 I ya po, k fidi k yin tuo yeni i mɔni, li tie n po
pamanli yeni min bo ki ye. Ama tin gedi mani o
den po.
16 Be ya po i k Toma, yua bo tami k yesu yiedi
bo maadi o liebi, tin ŋɔdi mani ki mɔ kpe yeno.
17 Jesu den pundi ki sua ki Lasaar kpe o ki bedi
hali dana naa.
18 Nani Betani n bo ki fagi yeni Serusalemi
yeni,
19 Sufi nba boncianli bo gadi ki bua tieni Marti
yeni Mari i kuufuondi.
20 Lan ya yognu ki Marti gbadi ki jesu pundi, k
o hedi o liigi bo, l bo sua ki Mari kaa o bulñɔbu
nni
21 Marti maadi Jesu: yonbidaan a ya bo ye ne,
n ninjua bo kan kpe.
22 Ama, yeni lan ya kuli, n bani k a ya buali
yaali ti Diedo, ti Diedo ba teni a.
23 Jesu ŋmiani o: a ninjua bu yiedi.
24 N bani, Marti ŋmianio, o bu yiedi li daaji-
juogi daali.
25 Jesu maadi: min tie o yiedo, ki tie li miali.

Yua pia li dandanli ki duu n po bu la li miali, ba
o ya kpe;
26 yua fuo ki dug n po, kan bangi ki kpe. A dug
li po i?
27 Ke o maadi o: Nn, yonbidaano, n bani ke a
tie Kiristo, U Tienu bijua, yua ba cua li ŋandunli
nni.
28 Wan yedi lani, ke o siedi ki gedi ki ban yini
o ninsalo Maari suoo. Ki yedi o, “Canbáa cua, ki
yi a.”
29 Wan gbadi lani, ke o kudi ki fii, ki gedi o
kani.
30 Li yognu, ke Jesu da ki pundi u dogu nni, ki
da li ye Marta ń tuogi o naankani yeni.
31 Juufinba yaaba n bi ye yeni o li dieli nni, ki
baagi o yeni ń la ke o kudi ki fii, ki ñani yeni, ke
bi ŋɔdi o, ki maali ke o caa li kakuli kani ki baa
buudi i.
32 Maari ń cua Jesu ń ye naani, ki la o, ke o baa
ki gbaani o taana po, ki yedi o, “O Diedo, a ya bi
ye ne i, n ninjua bi kan kpe.”
33 Jesu ń la ke Maari buudi ke juufinba mo
buudi, ke mi maalma kua o, ke o yama ŋmadi;
34 Ke o maadi, “I piini o le i?, ke bi maadi o, “O
Diedo, cua na ki diidi.”
35 Jesu bo buudi.
36 Ke juufinba yedi, “Diidi mani wan den bua
Lasaari maama!”
37 Ama ke nitianba maadi, “Ya nilo n luodi yua
n mali juamo yeni, bi kan fidi ki cedi o nilo ń da
kpe ee?”
38 Ke li bonli kua Jesu, ke o gbanu dá li ŋɔa,
ke o gedi li kuli kani. Li den tie tanfalu i, ke ku

tangu bii bu bulñɔbu.
39 Ke Marta, o kpiemo ninsalo yedi Jesu, O
Diedo, ya yognu ne o nuugi o, tin pii o, dana na
n yeni.
40 Ke Jesu yedi o, “N ki yedi a ke a ya dugi n
po, a ba la U Tienu kpiagdi ii?”
41 Ke bi biidi ku tangu, Ke Jesu yaadi ki diidi
poli, ki yedi, “N Báa, N tiendi a balga yeni ŋan
cengi n maama.
42 N bani ke a li cengi n maama yogu kuli, ama,
li tie ku niwulgu yugu n taani ki lindi nni ne
penio i ke n maadi yeni, ke ban la ki dugi ke fini
n sɔni nni.”
43 Wan yedi lani, ke o tandi ki maadi, “Lasaari,
Fii ki ña na!”
44 Ke o kpiemo fii, ki ñani; ke o nui yeni o taana
fiini a caba, ke li cabli bobni o nunga. Ke Jesu
yedi ba, “findi findi mani o, ki ŋa wan ya caa.”
45 Lani ke juufinba boncianli yaaba n bo cua
Maari kani, ki la Jesu ń bo tieni yaali, ji bo dugi
o po.
46 Ama, nitianba guani ki lebdi farisienba kani,
ki togdi ba Jesu ń tieni yaali.
47 Lanyapo i ke salga yidkaaba yudanba yeni
farisienba taani yikodanba tantaanli, ki yedi, “Ti
ba tieni ledi i? O nilo ne tiendi yaalidgu bona
boncianla
48 Ti ya ŋa o yeni, ke o tie wan bua yaali, bi
niba kuli baa dugi o po i; Roma yaaba ba cua ki
fie ti tinfanma yeni ti dogtieba i.”
49 Ama, ke nilo ye bi siiga ki yi Kayifa, ki tie
lanyognu salga yidkaaba yudaano, yedi ba, “Yi
ki bani libakuli.

50 I ki bani ke niyendo ya kpe bi dogtieba kuli
po, li baa tu yeni ban buoni u dogu kui ii.
51 Ama, wani obá ka bo maadi li maama. Wan
den tie salga yidkaaba yudaano yeni, bi den pua
o sawali ke Jesu ba kpe ki fie bi niba miali.
52 Li ki tie bi dogtieba baba po ka, ama, o
kuuma ba cedi U Tienu bila yaaba n yayadi
ŋanduna nni yeni ń guani ki taani kaanyendu.
53 Lanwani ii, li daali ligi i, ke bi cili ki bobindi
ban ba tieni maama, ki kpa Jesu.
54 Lanyapo i ke Jesu ji den ki wangi o yuli
jufinba nitaanli nni, ama, o den fuadi ki gedi ku
tinpiengu po, ya dogu nni ke bi yi Efrayimi. O ji
den ye lanpo i, yeni o ŋɔdkaaba.
55 Juufinba pendima jaanma ji den nagdi, ki
juufinba boncianla den ña dogtiani, ki do ki caa
Jerusalema, ki ba ŋuudi ki ŋanbi bi yula.
56 Bi den nua Jesu, ki maadi bi ŋmiali nni, ban
den ye ku jaandiegu nni ya yognu, “I maalma tie
be i? Ke o kan cua mi jaanma?”
57 Ke salga yidkaaba yudanba yeni Farisienba
teni bu ñɔbu, ke nilo ya la Jesu naani, wan tuali
ba, ban cuo o.

Diangbenga 12

1 Pak (Mi Pendma) jaamna ń sieni dana luoba,
Jesu ń pundi Betani, Lasaar ń bo ye naani ke o
yiedi o bi tinkpiba siiga yeni.
2 Ban tieni o mi daajuojiema li kani Marta den
den tieni ba mi jiema ke Lasar kaa yeni o u
jedikaanu.

3 Maari ń taa tolaade kɔnkɔnli yaal ya nuulu n
mani ke li dunga yabi, ki wuli Jesu taana po, ki
gbaani ki fiadi fiadi yeni o yudi; Tolaade nuulu ń
ga ki yendi ku diegu.
4 O ŋɔdkaaba siiga yendi, Siimɔn bijua Suuda
Isikariyot, yua n ba ti janbi o ń maadi:
5 Be n cedi ke ti kan bi kuadi li tolaade ki ga
ligi dibala kobi taa ki todi a luoda a?
6 O den ki maadi yeni ke wan juogi a luoda ka,
ama, o den tie suudo i; wan den kubi bi ligbɔgli
yeni, o den su ki jobdi ban kpiendi ya ligi yin tua
o ligceli.
7 Ama ke Jesu maadi: ŋa wan ya kubi li
tulaade, ki guuni n kupiima daali.
8 I ye yeni a luoda daali kuli; ama i kan ya tundi
ki ye yeni nni.
9 Bi niba boncianli ń gbadi ke Jesu ye Betani
ban cua, laa tie Jesu baba po ka ke bi cua, ama
bi go den bua ban la Lasaar, Jesu ń den yiedi yua
bi tinkpiba siiga yeni.
10 Salga yidkaaba cianba ń kali ki jagi ke ban
kpa Lasaar mo.
11 Kelima jufnba boncianli den yiedi ba Lasaar
yiedma po, ki ji ŋua ki dugi Jesu po.
12 Lan fandi, ke bi niba boncianli yaaba n
cua mi jaanma gbadi ke bi maadi ke Jesu caa
Jerusalem,
13 Ban padi ti kaadbensɔngdi (ti biadi) ki tuogi
o, ki ya yigni: “Osana” Ti kpiagdi U Tienu yeli,
mi yedŋanma yua n cua O Diedo yeli po, Israyeli
Badciamo!
14 Jesu den baa ŋunbiga, ki jagi nani lan bo
diani maama,

15 Ji da jie Siyɔn bisalo; diidi, a badciamo
kpendi, ki jagi ki ŋunsiaga.
16 O ŋɔdkaaba dá den ki gbadi li bona niima
nni; ama Jesu ń baa ti kpiagdi, ke bi ji tiadi ke
li bona den diani o ya po i, Ke li den tie ke ban
tieni yeni i, o po, lan tieni ki dudi.
17 Yaaba n den ye yeni o ya daali ke o den yini
Lasaar li kakuli nni, ki yiedi o bi tinkpiba siiga
yeni, den saagi i mɔni, ki tiendi o po kasiedi.
18 Ku niwulgu den tuogi o, kelima bi den gbadi
ke o tieni lan ya yaalidgu bona.
19 Ke farisienba ji maadi bi ŋmiali nni: I la ke i
ji kan fidi libá kuli, i gbali o; diidi mani, ŋanduna
niba kuli ŋɔdi o.
20 Greknba siiga nni yaaba n den doni, ki cua
ki ba pugi U Tienu mi jaanma yogu,
21 Ke bi maadi Filiip, Betsayida, Galile diema
nni yua, ki yedi yeni mi niidma: Canbáa, ti bua
la Jesu.
22 Filiip ń gedi ki maadi Andre bani bilie ń
maadi Jesu.
23 Jesu ń jiini ba: «U yogu pundi ke o nisaalo
bijua ń baa ti kpiagdi.
24 «I mɔmɔni i mɔmɔni, n maadi yi, dibima ya
baá tinga nni, kaa kpe, mi baa ye mi baba i; ama
mi ya kpe, mi ba loni boncianla.»
25 Yua n bua o miali ba biani li, ke yua n luni li
ŋanduna ne nni baa tundi ki kubi li hali ya yogu
n ki pia gbenma.
26 Yua n tuuni n tuonli, ba ya ŋua nni i; n ya
ye naani n tuonsɔnlo mo baa ye lankani i. Yua n
tuuni n tuonli, Báa ba selini o.

27 Molane n yama ji ŋmadi. N ba maadi be? ...
Ba, faabi nni ya yognu ne ... Ama lani ya po i ke
n pundi hali ya yognu ne.
28 Báa, kpiagi a yeli! Ke nialu ñani tanpoli ki
maadi: N kpiagi li, ki go ba kpiagi li.
29 Ya niwulgu n bi ye likani, ki gbadi, maadi
ke li tie taatantandi. Ke tianba yedi ke maleki n
maadi yeni o
30 Ke Jesu maadi: Mini ya po ka ke i gbadi ya
nialu ne, yinba ya po i.
31 Mɔlane, ke bi jiagi ŋanduna ne buudi;
Mɔlane, bi ba tudi ki ñani ŋanduna ne naabiigki
niipo.
32 Mini, bi ya fiini nni, ki tinga ne po, ki duoni
nni, n ba dadi bi niba kuli n kani.
33 O den maadi yeni ki wangi wan ba kpe
maama i.
34 Ku niwulgu ń maadi: Ti gbadi ke yiko maadi
ke Kiristo wani baa tundi ki ye hali ya yogu n ki
pia gbenma; li ga ledi i, ke fini wani nan yedi ke:
«Li buali ke ban fiini ki duoni o nisaalo bijua?
ŋma n tie li nisaalo bijua?
35 Jesu ń maadi ba: «Mi yenyenma dá ba tieni
u yogu waamu i siiga. Ya cuoni mani ke mi
yenyenma dá ye i po, ke li bɔnbɔnli ń da ti ludi
yi. Yua n cuoni bɔnbɔnli nni ki bani wan caa
naani.
36 Mi yenyenma ń dá ye yi po yeni, yin ya
dugi mani mi yenyenma po, ki fidi ki ya tie mi
yenyenma bila.» Jesu ń yedi lan ya bona, wan
fuadi fagma, ki ban wuoni kaatiani.
37 Hali yeni wan tieni ya yaalidgu bona bon-
cianla bi nunbu nni, bi den ki dugi o po

38 Ki fidi ke o sawalpualo Esayi ñɔmaama ń
tieni ki dudi: «O Diedo, ŋma gbadi tin tuodi ki
waani ya tunda? O Diedi nuu nan dɔgdi ŋma ya
po i?»
39 Yaali n pugdi, bi den kan fidi ki ya dugi
kelima Esayi go maadi:
40 «O juani bi ninbina; ki juagi bi pala ke ban
da fidi ki ya nua yeni bi ninbina ki da gbadi yeni
bi pala; ke ban da lebdi bi pala, min tebi ba.
41 Esayi maadi lan ya bona ya yogu ke o la o
kpiagdi, ki maadi o maama
42 Ama, bá bi badtieba siiga boncianla den dugi
o po, ama Farisienba po, bi den kan kadi ki
maadi ke ban da ti beli ba ki ñani ba yiko bangma
diena nni.
43 Kelima bi den bua ban ya dondi bi niba ki
cie yeni ban ya dondi U Tienu.
44 Ki nan sua ke Jesu bo kpaandi ki maadi:
«Yua dugi n po ki dugi mini ya po ka ama yua
n sɔni nni ya po i.
45 Ke yua n nua nni nua yua n sɔni nni.
46 N cua nani yenyenma yeni ŋanduna nni ke
yua n dugi n po n da ye bɔnbɔnli nni.
47 Nilo ya gbadi n maama, kaa taa ma ki bili o
pali nni, mini ka ba jia o buudi; kelima mii cua
ki ba jia ŋanduna buudi ka ama ke min faabi
ŋanduna i.
48 Yua n yie nni kaa ga n maama pia yua n ba
jia o buudi; min yaadi ki maadi ya maama, mani
n ba jia o buudi li daajuodkaali.
49 Kelima, mii maadi n yeli po ka ama Báa
yua n sɔni nni ya yeli po; wani o bá tuodi ki
waani nni min ba maadi yaala yeni min ba pua

ya sawali.
50 N go bani ke o yikodi maama tie ya miali n ki
pia gbenma. Lan ya po i ke min maadi ya bona
kuli, n maadi nani Báa ń maadi nni maama i.

Diangbenga 13

1 Ke paki jaanma daa ki pundi, Jesu den bani
ke o yogu pundi ke o baa guani o ba po yeni yaa
buanma ke o pia o niba po yeni li juodima.
2 Mɔla Sitaani kua Suda Isikariyoti Simo bijua
yua baa kuadi Jesu.
3 Jesu den bani ke o ba mubini o bonli kuli ke
wan mo den baa U Tienu po i ke gɔ den baa guani
o kani.
4 Wan jeni ki gbeni, o landi o liadili ki taa li
cabili ki bugi.
5 ki nuudi o ŋuadikaaba taana ki fiadi yeni li
cabli yia ke o bugi yeni.
6 Wan pundi Simo pieri kani, ke o maadi o:
«Yonmidaano, a bua ŋuudi n taana yaaa?»
7 ke Jesu ŋmiani o: «I kan gbadi min tieni yaala
ne niima nni, yoguba yaa kaa.»
8 Pieri madi o: «A kan ŋuudi n taana paliba.»
ke Jesu yedi o: N yaa ki ŋuudi a taana, a ki pia n
kani libakuli.»
9 Simɔn Pieri maadi o: «yonmidaano, daa
ŋuudi n taani o baba ka, ŋuudi n yuli yeni n nui
mɔ»
10 Jesu ŋmiani o: «Yudi ki ŋuudi a taana ji
kpaani ban ŋuudi o ki pugini kaa wan fidiki
ŋanbi ke yaa ŋani, yi yan, ama yi kuli kaa»
11 Jesu den bani yua bi kudi o, laa po n cedike
oden maadi: «yi kuli kaa ŋani»

12 Jesu n ŋuudi bi taana ki gbeni, ki gadi ki
kali yeni o tiadi, ki maadi ba: «yi bani min tieni
yaala?
13 I yin yonmidaano yen canbaa.
14 Li yaa sua min canba yeni yonmidaano n
ŋuudi i taana, i mɔ n yaa ŋuudi i lieba taana.
15 kelima binbiiguken teni ike lan fidi ke mɔ n
yaa tie nani min tieni yeni.
16 I mɔni yeni i mɔni, n maadi i: tuonsɔnlo ki
cie o canba; yeni mɔ ke o tandi o kicie yua sɔni
o.
17 I yaa bani lan ki cɔlni a, baliga tie i yaa le.
18 N ki maadi i kuli kaa, kelima n pia min gandi
yaaba i.
19 N maadi ki sua ke li bona daa ki tieni ke yin
fidi ki bandi min tie yua.
20 I mɔni po i mɔni po n maadi; yua n gaani ga
n tondo yua n gaani ga yua sɔni nni.
21 Jesu bo maadi li maami kelima li
ŋmadiyaama lani ke o maadi: «I mɔn po i
mɔni n maadi, i siga nni yendo baa kuadi nni.
22 O ŋuantiba ji dennua bi lieba ki buali bi
ŋmiali nni wan maadi yua.
23 wan den bua yua den dua opo.
24 Ke Simɔn Pieri sɔbi sɔbi o tubili nni ki yedi
o«Jesu maadi ŋmai i?»
25 ke o nangini Jesu kani ki buoli o, «Yonmi-
daano, ŋmai?»
26 Li yogunu ke Jesu yedi o: «Min ba teni yua
kpanu» ki taa ki teni Juda, Simɔn Kanati biga.
27 kpanu po n pendi, ke sitaani kua o; ke Jesu
yedi o «ŋan bua tieni yaali yeni tieni toni.

28 Jesu n deni maadi, bani yaabi n deni kaa
nulo baa kuli die bani li niima nni.
29 Bi tɔba de maali ke Suda n kubi i ligikpɔgu
yeni ke Jesu den maadi o, «Daa mi janma tiadi»
Bi tɔba maalima den tie ke u baa baa libaa ki teni
talga nba i yedi»
30 Suda n gaa kpanu, ke o ñani toni ki sua ke li
bondi o.
31 Suda n ñani ke Jesu yedi: «Mɔla o nilo bija
laa ti yudandi, ke U Tienu mɔ laa ti yudandi.
32 U Tienu yaa laa ti yudandi ki dugini o bija
po, wani U Tienu mɔ waani u yudandi u bija nni.
33 N biidi n jikan yaa ye yeni lan waagi. I baa
kpaani n. N ji maadi i mɔni nani min den maadi
Sufa nba yudamba yaala. I kan fidi ki cua min
caa naani.
34 N bu teni lanbonpanli; yaa bua mani i lieba
nani min den ba i maama yeni.
35 Li po bi niba bu bandi ki tieni ŋɔdikaaba, ke
li yaa tie ki pia mi buama i lieba po.
36 Ke Simɔn Pieri yedi o: «N yonmidaano, a
caa le i?» ke Jesu yedi o: «A kan fidi ŋɔdi min
caa naani, yogu baa yaa kaa»
37 ke Pieri ŋmiani o: «N yonmidaano be n cedi
ke n kan fidi ki ŋɔdi a mɔla ne? Li yaa buali ke
min kpe a po, n ye.
38 ke Jesu ŋmiani o: «A baa kpe n po? I mɔni
yeni i mɔni min maadi a; a ba nia taalimataa kaa
ki bani nni ke-kokolo daa ki buudi.

Diangbenga 14

1 Ke Jesu yedi: Daa ŋmadi mani yanmaka, i ya
dugi u tienu po yin ya dugi n mɔ po.

2 N baa deni pia li yiali boncianla, li ya bo ki
tie mɔni n bo kan yedi kin b gadi k ban cegni li
yiali i po.
3 K guani ki tugi ki lan fidi mini nye naani, i
mɔ n ya ye li kani.
4 I bani ya sɔnu ki n caa.
5 Ki Toma yed'o; “yomdaano, tiki bani ŋani caa
naani; ledi ki ti bu bandi u sanu?”
6 ki Jesu yed'o: “N tie u sɔnu, i mɔni, limiali,
nulo kan fidi ki baa baa kani kiki tɔgini n kani.
7 I ya ban nn, i bani n Baa mɔ, mɔla mɔ i band'o
ki goa la'o.
8 Ke Filipi yed'o: “Yomdaano, waant'i Baa, ki
lan dagidi ti “.
9 Ke Jesu yed'o: Filipi, min waagi yeni maama
yeni ki a goa sua ki a ki bandin nni?
10 Da maali mani ke n ye n Baa nni ke n Baa
mɔ ye n nni ka? Mi maama yua ke n maadi ne ki
tie mi buana ka, ama Baa yua yenni yeni'n sua o
tuona.
11 Daa mani nni ke n ye Baa nni, ke Baa mɔ ye
nni, bii ya du mani n po kitɔgini; n tuona po.
12 I mɔni yeni'i mɔni, n maadi, yua du n po, b
tieni ya tuona n gbengi ki cie min tie yaali nne
kelima n caa n Baa po.
13 yaali kuliki bu mia n yeli po, n bu tieni kilan
fidi binuba n bandi ke tienu bijuan o biju nn.
14 I ya mian nni yaali kuli n yeli po, n bu tieni.
15 I ya buan ni, yin cɔlni n lanbona.
16 N bu mia Baa, ki wan te ni todikaa bieno,
yua baa tundi ki ye yeni,
17 mi tagima yeni i mɔni. ŋanduna kan fidi gao
kelima o ki nua'o, k goa ki ban'o.

18 N kan ŋaai i baba kaa, n t ɓ guan ni.
19 Li ya suli waamu, ŋanduna niba ji kani la'n.
Ama yimba wani bu la'n, kelima min baa fo yeni,
i mɔ baa fo.
20 Li daali ke i bu bandi ke i ye n Baam, ki yen
nni, ki mɔ ye i nni.
21 Yua tuo ke goa mi maama ki cɔlni, wani n
bua'n. N Baa baa bua li daano, ki n mɔ buali
daano. N bu legdi ki waano min tie yua.
22 Lani ke suda bual'o (li ki tie Suda Iskariyoti
kaa?). Be ya po i ke a bu legidi ki waani a
baa, timba n la'a, ke a nan ji kan waani a baa
ŋanduna yaba?
23 Ke Jesu guani ki ŋmian'o: Yua bua'n, u baa
kubi mi maama. N Baa baa bua'o. Min yeni n
Baa u kani ke yaa yen'o.
24 yua ki bua'n, u kani kubi mi maama. Min
yedi yaali ne ki tien yuli po maama ka. N Baa
yua sɔn'nni yaali.
25 N yed'i li kuli ne ka daa ye yeni.
26 M tag yama yua tie i todika, ke n Baa bua
sɔno n yeli po n t an bu waani bonlikuli niimn.
27 N bu cabi yin ya ye laafia. N ki tieni nani
ŋanduna yaabi n tieni yeni kaa. Daa ŋmadi mani
i yama, da jie mani pu.
28 N tua i gbaadi min maad'i kin caa yeni ama
ki goa bu guan nni i kanaa? li ya bosua ki buanni,
min yedi ki n caa n Baa kani, i bo baa ye li
pamanlinni kelima n Baa yabi ki cie nni.
29 N tuad'i ki yedi mɔlane kili bona daa k tieni,
ki li ya t tieni yin tuo ki gaa yeni i mɔni
30 N ji kan maadi maacianma yeni yi kelima,
ŋanduna ne yikodaano ba pundi, waa pia paalu

n po,
31 Ama, ki fidi ŋanduna ń bandi ke n bua Báa,
n tieni nani Báa ń bili ke min tieni maama i. Cedi
mani tin fii ki siedi ne.”

Diangbenga 15

1 Mini n tie ku daamɔngu tiimɔnbu, ke n Báa
tie o kuandaano.
2 O pedi ya benli n tuugi yeni nni, kaa luoni
kuli, ki gbadi ki ŋanbdi ya benli n luoni, lan fidi
ki ŋanbi ki loni.
3 I ji ki pia jɔgindi kelima min maadi yi ya
maama po.
4 Ya ye mani yeni nni ke n mɔ ye yeni yi. Nani
benli baba ń kan fidi ki loni, kaa tuugi yeni tibu,
lanwani ii, i mɔ kan fidi ki loni, kase ke i ye yeni
nni.
5 Mini n tie ku daamɔgu tibu ke i tie a bena.
Yua n ye yeni nni, ke n mɔ ye yeni o o ba loni
boncianla, kelima N yaa ye, i kan fidi ki tieni
libakuli.
6 nilo yaa ye yeni nni, bi baa lu o nani li benli
yeni, wan kuodi, bi baa gandi a bena, ke lu o muu
nni, ŋan cuo.
7 I ya ye yeni nni, ke n maama mo ye yeni yi,
mia mani yin bua yaali kuli yi ba laa.
8 I ya luoni boncianla n Baa ba baa ti kpiagidi
lan waani ke i tie n ŋɔdikaaba.
9 Nani ti Baa n buadi nni maama nmo buadi
yi. Ya ye mani n buama nni.
10 I ya kubi n maabilkaama, yi ba ye n buama
nni nani min kubi n Baa maabilkaama, ki ye o
buama nni yeni i.

11 N Maadi yi ya bona ne kuli, ke n pamanli n
ya ye i niinni, ke i pamanli ń gbie ki dudi.
12 N maabilkaama tie, ke yin ya bua i lieba nani
min bua yi maama yeni.
13 Nilo ki pia buacianma ki cie ke wan lu a miali
o dɔnlinba po.
14 I ya tie a bona nani min bili yi maama, i baa
tie n dɔnlinba.
15 N ji kan ya yi yi n naacenba, kelima o
naaciemo ki bani o canbáa ń tie yaali. N yini yi
n dɔnlinba kelima, min gbadi yaali n Baa kani, n
cedi ke i bandi.
16 Yinba ka lugdi nni, ama mini n lugdi yi, ki
sɔni yi, ke, ke yin gedi ki loni a luana, ke li luana
ń ya bii ye. Ke yin ba mia yaali kuli n Báa kani,
n yeli po, o ba teni yi.
17 Min bili ke yin ya tiendi ya bona tie, ke yin
ya bua i lieba.
18 ŋanduna ya nani yi, yin ya bani ke bi tuodi
ki nandi mini yo, ki fidi ki nandi yi.
19 I ya bi tie ŋanduna yaaba, ŋanduna bi ba
buadi lanbuali maama. Ama yin ki tie ŋanduna
yaaba yeni, ke mini n lugdi yi ŋanduna nni yeni,
lanyapo i ke ŋanduna nani yi.
20 Ya tiani mani min maadi yi ya maama,
'Naaciemo ki cie o canbaa.' Bi ya waani nni fala,
bi ba waani imo fala; bi ya cɔlni n maama, bi ba
cɔlni i yaama mo.
21 Bi ba tieni yi lanya bona kuli, n ya yeli po,
kelima baa bani yua n sɔni nni.
22 N ya bo ki cua ki maadi ba, bi bo kan ya pia
biidi, ama, mɔlane, bi ji kan baa sugli bi biidi po.
23 Yua n nani nni, nani n Baa mɔ i.

24 N yaa bo sɔni ya tuona ke obakuli kan fidi
ki sɔni bi siiga, bi kan ya bo pia biidi, ama mɔla,
bi la likuli, ki nandi mini yeni n Baa kuli.
25 Bi tieni yeni, ke yaali n diani bi yikodi nni ń
tieni ki dudi i, 'Bi nani nni fanfanma i.'
26 O candaano, min ba sɔni yua wan ña Baa
kani, wani n tie ya mɔmɔni Foŋanma yaama n
ña Baa kani ya cua, o ba tieni kasiedi n po.
27 I mɔ tiendi kasiedi n po, kelima i bo ye yeni
nni hali mi cilma.

Diangbenga 16

1 n wangi laa bona kuili ke lan ti tua yi po tan
tuudi kaali.
2 bi ba ti ñani libalimaama bangima diena nni
uyogu kpendi ke yua n baa kpa yi baa nua ke o
tuuni tuonŋanli UTienu po.
3 o baa tiendi lanbona kuli kelima waan bani
Ba bi mini mo
4 n maadi yi lanbona, ke li yoginu yaa ti cua
yin tiadi ki den tuodi waani yi li kuli. den ki yidi
yi cincinli yogu kelima n den ye yni yi.
5 n ca yua n den sɔni nni kane ama yi niini nni
ba yendo ki buali nni a caa le?
6 yi pala gbie yeni li pabiidili kelima n waani
la.
7 li sieni waamu n baa yedi imɔmɔni: “li baa
ŋani yi po yeni mini gedi, kelima n yaa gedi
oTodika kan cua yi kani ama n yaa gedi n baa
suano yi kani.
8 yua n ba fiali ti nunsiidi yeni yaa cua yaa
yoginu li baa tie yaalidigu ŋanduna yaaba po. ti
tuonbiadi po, mi teginma po, yeni ti buudi po,

9 yaala n tie ti buudi po, kelima bi ki daani nni,
10 yaala ntie miteginma po, kelima n ca Ba po ki kaa go laadi nni
11 yaala n tie tibuudi po kelima n jia ŋanduna bado ti buudi.
12 n pia mi maama boncianla ki bua ki maadi yi, ama yi kan fidi ki gbadima moala ne.
13 yaa yoginu ki moamoani fuama yua baa cua o baa ŋmagidi yi imoamoani bonla kuli nni. kelima o kan yaa maadi oyuli po maama ama wan gbadi yaali kuli o baa yedi yi libona kul; i ki go waani yi yaa bona n baa cua.
14 o ba kpiagi n yeli kelima o ba ta yaa bonla ki n pia yeni kuli ki yaa wangi yi.
15 nBa n pia yaala kuli tie n yaale. n yedi ki fuoŋanma baa cua ki ga lin bonla kuli ke lan yaa tie n yali ke o wangi yi.
16 li yaa pugini waamu, yi kan la nni, li go yaa pugini waamu yi ba la nni.
17 o ŋɔdikaaba tianba den yedi bilieba, wan yedi ti yaala yeni li tie be. li yaa pugini waamu yi kan la nni li go yaa pugini waamu yi baa la nni kelima n ca nBa po?
18 lanwani bi den yedi omaadi be yaa maame ki yedi li pugini waamu? tinba ki bani wan maadi yaala.
19 Jesu den nua ki bi pia i buali ki bua bualo. ke o yediba yi bua buali nni min yedi yaala, li yaa pugini waamu yi kan la nni li yaa go pugini waamu yi ba la ni?
20 i moamoani yeni i moani n maadi yi. yi buudi ki go fabini ama ŋanduna wani yaa po li baa tie pamanle yi baa laadi li paboanli ama yi

paboanli baa lebidi ki tua pamanli bonla.
21 li tie nani yaa pua n ye fala nni omadi yoginu
yaa pundi ama wan laa yaa fala yeni o mali yaa
yoginu o kan go tiadi o fala yeni po. yeni wan
mali ki bipanga ŋanduna nni.
22 yinba mo yi pala boandi ŋanduna po ama yi
ba guani ki la nni yi pala mo baa ye li pamanli
nni, nilo ba kan fidi ki fie laa pamanli.
23 laa daali yi kan buali nni buali ba kuli
imoamoani yedi li yaa tie yi mia n Ba yaala kuli
n yeli nni tieni la.
24 hali lan yoginu yi daa mia li ba kuli nyeli
nni, mia mani yi baa ba ke yi pala n mangi.
25 n maadi yi lan kuli yeni mikpanjama ama
uyogu cuoni n kan maadi yeni mi kpanjama ama
n baa maadi yeni cain hali ki li yieni nani n Ba
n waani maama.
26 Li daali yi ba mia yaali kuli n yeli po, mii
yedi ke n ba jaandi ti Ba yi po;
27 Kelima Ba wan bua'i kelima yi bua nni.
kelima i daani k n ñani Ba kani ki cua.
28 N ñani Ba po ki cua ŋanduna n ni; ke go ba
ña ŋanduna nni ki guani n Ba po.
29 Bi ŋɔdikaaba den maadi: mɔla a maadi ke li
yendi ti po, naa go maadi k li pia galima.
30 Mɔla ti bandi ka bani bonli kuli ke ŋaa go
bua buali ba kuli lan bonli po, ti daan ke a ñan
UTienu kani ki cua.
31 Jesu de guani ki yediba: i daan mɔlaa?
32 Diidi o yoginu pundi, nn li pundi ki gbeni
mɔ ko, i ba yayadi ki kuni yua kuli o den po, i ba
ŋaa n ni n bebe ama mii ye n bebe kelima Ba ye
yen nni.

33 N maadi laa bonla ki yi fidi ki ba mi
yanduanma n ya po. Li ŋandunli nni, i ba pia a
maba ama yin paagi yi ba: n paadi li ŋandunli.

Diangbenga 17

1 jesu n den maadi lan bonli kuli yaa puoli
po, o den yaadi ki noanli tanpoli ki yedi: «NBa
uyoginu pundi kpiagi ABijua ki Abiga mo n
kpiaga
2 ki kuli tie nani ŋan puni nni li bali bini
saaliba kuli po maama ke min pa ŋan puni nni
yaaba kulu yaa miali n kan gbeni.
3 yaa miali n kan gbeni tie ke ban bandi fini yua
bebe yua tie UTienu moamoani, yeni ŋan soani
yua Jesu kilisiti
4 n kpiagi a, ki tinga po, n gbeni ŋan den puogi
nni yaa tuonli.
5 moala n Ba ke min fidi ki ba yaa kpiagidi ke
n den cindi ki pia hali ke ŋanduna daa tagi.
6 n teni ke ŋan den ñani yaaba ŋanduna nni ki
puni nni yeni bandi Ayeli, bi den tie a yaa yaaba
ke a den puni nni ba bi kubi amaama.
7-8 bi bandi moala ke ŋan puni nni yaala kuli
ñani akani. n teni ba amaama yaama ke a teni
nni, bi gaama ki daani ke bani ki ñani a yaa kani
ki cua, ke fini mo n den soani nni.
9 n miadi a, ŋan puni nni yaaba po, laa tie
ŋanduna yaaba po ka ke n miadi a, kelima bine
tie ayaa yaaba.
10 yaala kuli n ye niini nni ye amo yaa niin nni,
ŋan pia yaala kuli mo tie nyaa yaale n pali mani
li po.

11 mini kan yaa ye ŋanduna niini nni, ama, bani wani baa ye ŋanduna nni kelima n kpendi a kani, Ba yua n gagidi ki ŋani, kubi ba Ayeli po. yaa yeli ke a puni nni ke ban tua yendo. nani mini yeni fini, n tie yendo maama
12 Min den yenba ya yoginu, n den kubiba ŋan den pun nni ya yeli yeni, den kubiba ba ki bi siigin nni yendo ki bodi, li ya ki tie ya biga ba bodi yaa ka, ke lan gbieni i diani n den maadi yaali.
13 Mɔla n kpendi a kani, ama n den yedi lani, yali ki da ye yenba, ki min fidi ki paa'ba n pamanli kuli.
14 N pun'bi a maama, ŋanduna niba nanba kelima bi tie ŋanduna yaabi. Nani n mɔ n gɔ ki tie ŋaqnduna yua maama
15 Mii miadi'ŋa ki ŋa ñanba ŋanduna ne ka, ama ki ŋan kubiba yibalo kani.
16 Nani min ki tie ŋanduna yua maami, ba mɔ kɔ ki tie ŋanduna yaabi yen.
17 Gagidi ki ŋanbiba i mɔmɔni nni kelima a maama tie mɔmɔni.
18 Nani ŋan den sɔni nni ŋanduna ne maama, n mɔ ko suani'ba yeni.
19 N gagidi(n kuogi) n yuli kelima bi ya po, ke ban mɔ ko n gagidi bi ba i mɔmɔni nni.
20 M ii jaandi ban beba ya po ka, ama yeni yaabi kuli ba te tuo ki daani nni kelima bi ya maama po.
21 Ki bi kuli n fidi ki tua yendo nani fin n baa n ye n nni maama, ke n mɔ ye a n nni. N miadi'ŋa ki ban mɔ ko n ya ye ti n nni, ke ŋanduna yaaba n gaa ki fini n suan nni

22 N punba ŋan den pun nni ya kpiagidi, ki ban
fidi ki tua yendo nani fin yeni mini n tie yendo
maam.
23 Min ya ye bi ni nni, ka ye n ni nni, ki ban
fidi ki tua yendo i mɔni. ke li ŋandunli n bandi
ka den sɔn nni ka bua'ba ya buanma buolu kan
bua nni.
24 N baa, ŋan pun nni yaabi yeni, n bua ban
ya ye min ye naani kani. ki ban fidi ki ya nua n
kpiagidi yaali ka den pun nni. Kelima a den bua
nni hali ki ŋanduna da ke ye.
25 Baa yua tiegi, ŋanduna ki bani'na, ama min
wani n ban'na yeni yaabi kuli n bani ka sɔn nni.
26 N cedi ki bi bandi a yeli, n gɔ baa tiendi yeni
ki ŋan pia n po ya buanma n ya mi nni, ki min
ya ye bi ni nni.

Diangbenga 18

1 Li puoli po ki jesu guani ki lebidi sedlon naani
ko bo kuo o goligun nni yeni o ŋɔdikaaba.
2 JIIda yua bo ba kuado, bo bani lan kani,
kelima jesu den m, aani ki kua lan kani yeni o
ŋɔdikaaba.
3 Jiida bo yeggi yeni, sijenba yeni bi canba nba
yabi den kpa bi niba ki pugini Falisien nba, ke bi
kubi a fida, togisi nba yeni ti tondaadi.
4 Nani jesu n bani ya bona ba tieni yeni ko
nagini ki maadi: yi kpaani ŋmaa i?
5 Ki bi ŋmiani: Nasalete jesu, ki jesu yedi'ba:
min n ye” jida yua bo kuadi jesu bo ye sejem nba.
6 ko ŋmian'ba “mini n yeni” ki bi kuli lebidi ki
ba puoli po tinga nni.

7 ko pugini ki buali'ba: “i kpaani ŋmaa i?” ki bi ŋmiani: Nasaleti jesu”
8 Ki jesu ŋmianbiba: “n tuodi ki maadi ki mini, lani, yi cabi yaabi ne ki ban ya caa, li ya tieen ki kpaani mini.
9 Ne kuli den tieni ki lan fidi o maama n sɔni li tuonli. ŋaa ten nni ya niba, ba yendo ki bia bi siiga nni.
10 Lani ki simɔ piali ñani o jugi o tuagun ki cua ki jia o dindacianmo tuonsɔnlo tubili jienu po, Bi bo yi li tuonɔnlo Malkist.
11 Lani ki jesu maadi piali: “guani ki ŋuuni a jugi o tuagun nni, n ki dagidi yeni min la n ba n ten nni ya fala ya?”
12 Lani ki Jifnba liiga yabi yeni sijem nba cuo jesu ki lol'o.
13 Bi bo gadi yeno Ann yua bo tie Kaifi cuado kani, li binli kaifi den tie yua kpa bi niba.
14 Li den tie ki wan n den yedi jufnba ki li ba ŋani ke nido n kpe bi niba kuli po.
15 Simɔno piali den ŋua jesu, yeni ŋɔdika tianu. O den tie ya ŋɔdika ko padicanmo bado bano, o den kua yeni jesu o padicianmo bado lojagu nni,
16 Ama Simɔno piali den se niin ni buliñɔbu kani. Lani ke ya ŋɔdika ke ko badicianmo yudaano den ñani ke maadi yeni ya pua den gu o buliñɔbu teni piali kua.
17 Lan wani ya pua n den gu o buliñɔbu yeni den yedi piali: “naani a mɔ gɔa tie o jua ne ŋɔdika kaa? “ko guani ki yedi: “mii tie'o”.
18 Bi puobi yabi den gu den taani ki se ki yel o mu li kani, bi den ta ti daadi ki cuon o mu ki yel kelima ti wadi den ye. Pial mɔ kɔ den ye yenba

ki se ki yel yen bani.
19 O kopadicianmo yudaano den buali jesu
yaali n tie o ŋɔdikaabi po yeni o banginma po.
20 Jesu den ŋmiano: “den maadi asala nni ke
laa tie wuolin nni ka. N den bangi daali kuli li
balimaama bangima diena nni yeni li jaandielin
nni jufinba yen taagi naan kani. Mii den maadi
wuolin nni.
21 Be ya po i ki buali nni lan ya buali i? Yi buali
yaabi n gbadi n maama”.
22 Jesu n den yedi lan ya bonla i, mintiel
yudaano yendo yua n den se yeni den pua'o “.
Bi ŋmiandi yeni o padicianmo?”
23 Ke jesu den guani ki ŋmiano: “li ya tie ki
maadi ki tudi, ŋan waan nni yaali n tie bonbiili,
ama li ya tie ke n maadi ki cuobi, be ya po kan
puan nni?”
24 Anna den cedi ki bi gedi yeni jesu o padi-
cianmo bado Kaifa kani.
25 Piali den ye li kani ki yeli o mu, lani ki bi
bualo: “a mɔ ko ki tie bi ŋɔdikaaba siigin ne yua
kaa?” Ko nia ki yedi: “laki tie yeni.”
26 O kopadicianba bado naciemo siigin ni
yendo, yua n den tie ninja yeni piali n den jia yua
ya tubili yeni den yedi: “mii bo la'ŋa o gogidigu
yen'o?”
27 Piali gɔa den nia ki pugini ki li yoginu ko
kotogu buudi.
28 Bi den gedi yeni jesu Kaifa deni o bujia
kaanu. Li tie o siŋapanpangu, bani bi ba kan
den kua o bujia kaanu kani ki ban da jɔgini bi
ba ki ban fidi ki je Paki jiema.
29 Lani ke Pilat den ñani ki den buali'ba; 'o jua

ne maam tie bee ki kub'o?”
30 Bi den guani ki ñian'o: “o naa jua yaa bo
den nibiado ti kan bi cuo'o.”
31 Pilat den ŋmianba: “ta'o mani yinbi yanba
ki juagu ti buudi ke ŋɔdi nani li balimaama n
tie maama.” Bi den yedi Pilata: “ti balimaami ki
cabi tin cuo nilo ki jua o buudi ki cuo ki kpagu.”
32 Bi den yedi yeni ke jesu maayedikaanma n
kua, nani wan den waani ko ba kpe ya kuumi.
33 Lani ki Pilati den guani ki kua o bujia kaano
kani, ki den yini jesu ki bualo: “fin n tie jufinba
badicanmo?
34 Jesu den ŋmian'o: “a buali laa bualo a yuceli
po bii li tie ki ban mia'ŋa ki ŋan buali yeni?”
35 Pilata den bualo: “n mɔ tie jufi yo” A buolu
yaaba yeni bikopadicianma n cuo'ŋa ki cua ten
nni. A tieni bee?
36-37 Jesu den guani ki ŋmiano: “n dienma
ki tie ŋanduna ne yaali ka, li ya bo tie yeni n
naacenba bo ban kɔni ki gaa nni jufinba kani.
Mɔmɔni n dienma ki tie ŋanduna ne yaanma
ka.” Pilata den bualo: «lanwani a tie badiciamo
yo?» o den guano fini aba yedi ke n tie badiciamo
li tie lani yaa po yo ke n cua ki mali: “li ya sanu
nni k n cua ŋanduna nni ke min fidi ki tieni sieda
i mɔmɔni po, ki yaabi kuli n tie i mɔmɔn yaaba
n cengi n nialo.”
38 Pilata den yed'o: “be n tie i mɔmɔn?” wan
den yedi lani, o den ñani ki gedi jufinba kani: “ki
yedi, mii la o ja n tieni yaali ki li bia.
39 Kelima li tie bogidili ke ŋan luodi dansaligi
yendo ke ten'ti Pak jaanm ne. Lan wani yi nan
bua ke min faabi yi po jufinba bado bii?”

40 Ke bi go taandi ki maadi: “laa tie lan jua, ama Banabasa” Ke sua banabasa den tie nikpalo.

Diangbenga 19

1 lanwani Pilata den ta Jesu ki teni Sojenba ki bi pua o agbana.
2 Sojenba den ta i konkoni ki piani ke li tie nani OBado fogilga yeni ki yilini Jesu yuli po, ki go lano gaali moangu.
3 bi den cuoni o kani ki tua ti fuonda fini jufinba Bado, bi go den pabino.
4 li yaa po, Pilata den guani ki ñano ku niwuligu kani ki yedi ba yi laa n baa guani yi nilo yeni yi baa bandi ke mii la ke o, pia tagili ba kuli.
5 Jesu den cua bi kani ki yili i konkoni fogiliga ki go la ku gaali moangu, Pilata den yedi ba noanli mani o joa nna ”
6 bi salayidka cianba yu danba yeni Aminteela yudanba n den la Jesu bi den tiani kpaa ki tabino lidapoanpoanli kpaa ki tabino li da poanpoanli po kelima mini wan ki la wan tieni yaa biidi yaala n pundi ban cuo o.
7 Jufinba den guani ki yedi o, tin wai pia li bali maama ye ma laa balimaama mo yaa po, ki li bili li pundi wan kpe, kelimao yedi ke o tie UTienu bijua.
8 Pilata n den gbadi lan bonla ku je jiegu den pugini.
9 o den guani ki kua u bujia kaakaanu kani, li yoginu Jesu naa den ŋmiano maama ba kuli.

10 lane kei Pilata guani ki bualo a kan ŋmiani
nni li ba bii? ŋaa bani ke n pia yaa bali ki fidi ki
gaa ŋa bi ki teni ban kpa ki tabina?
11 ki Jesu den guani ki ŋmiano ŋaa pia bali ba
n po li yaa den tie ke li cabi tanpoli po. li tie
lani yaa po yo ke yua n cuo nni ki tena tieni ti
tuonbiadi gi cie ŋa.
12 wan den guani ki ŋmiano laa maama po,
Pilata den kpaani wan ŋa o, ama Jufinba den
tiani tiani ki yedi o, li yaa tie ke ŋa onilo na ŋaa
tie Sesa doanli”
13 Pila n den gbadi laa maama o den ñani Jesu
niin po u bujakaanu kani ki kali o kpali po ban
yii yaa kaanu Pave, ama Ebilu nni bi yi u Gabata
14 li den tie ya daali ki bi baa bogini mi faabima
jaanma daali, ki bua ki pundi kudi piiiga yoginu
Pilata den yediba diidi mani yi bado yeni ”
15 ki bi tiani hali foagima foagima, kpaa ki
tabino, Pilata den yedi ba: yinba yi ba n kpaa
ki tabi yi bado? bi kopadicianba canbaan ba den
guani ki ŋmiano tinba wani naa pia badi tiano
se Sesa yaa ka
16 lanwani Pilata den cabiba ke ban ban kpaa
ki tabino li dapoanpoanli po.
17 lane ki bi taa Jesu ki ñano cancanli ki bugino
li dapoanpoanli ki teli ban yi naani (crame) Ebilu
maama nni ki yi goligota.
18 bi den kpaa ki tabino lidapoanpoanli po,
yeni nibilie yendo o jienu o tiano mo o ganu po.
19 Pilata mo den diani idiani ki tabini li
dapoanpoanli po ki yedi one n tie Nasaledi, jsu
Jufinba bado.
20 yaa Jufinba n den pendi ki cogi idiani yeni

bi den yabi kelima ban den kpaa ki tabini jesu
lidapoanpoanli po naankani ki den foagi yeni
udogu nni, bi den diani li diani Ebilu, Laten, yeni
Gileki.
21 bi kopadicianba yudanba yeni Jufinba den
yedi Pilata, da diani ki jufinba bado ka ama ŋan
diani o den yedi mini n tie jufinba bado.
22 pilata den guani ki ŋmiani ba mini n diani
yaala n diani lane.
23 Aminteela n den kpaa ki tabini Jesu li-
dapoanpoanli po, bi den ta o tiadi ki boagidi
kaani na, ke toatielo kuli ga kaan yendu, yeni
o gaaligu yaagu n tie cabiyenli ki lugi yeni igaali
otanpolo yeni gu tinga kuli.
24 li ŋamu po Aminteela den yedi bi lieba tin
da padigu ama tin toa tiatia ki bandi yua n baa
di. li kuli tieni ki baa gbieni yi diani n den maadi
yaala kuli, bi boagidi n tiadi bi ŋmiali nni ki toani
tiatia nliadiciangu po.
25 Bi toatieba den tini lan bonla kuli, Jesu na
Maliyama yeni o naa waali kilopa yua nden tie
pua Maliyama yeni Magidala yua maliyama laa
puoba den se Jesu dapoanpoanli kani.
26 yaa yoginu ke Jesu den la ona yeni wan bua
yaa ŋoadika ke o, se yeno o den yedi opua na
noanli abijua nna.
27 o den yedi oŋoadika yeni noanli anaa, li
yoginu o ŋoadika yeni den ta ki kuno o denpo.
28 li puoli po jesu den bandi ki libonla kuli tieni
ki dudi moala nani idiani n den yedi yaala Jesu
den yedi ba n bua ki ñu.
29 o ñin bogu den se ki gbie yeni mi
ñinmiligima ki nagi li kani bi den ta ucietuogu

tuuni ku lanba foagidigu ki ñua min ñinmiligima
nni ki duoni o ñoabu kani ke wan ñu.
30 jesu n den leni mi ñinmiligima o den yedi li
gbeni o den tibini o yuli ki cabi o naano ki kpe.
31 li den tie li bogidili daali ki baa fandi
mi fuodima daali ki Jufinba ki den bua ki bi
tinkpiba n yaa kpaa ki taabi adapoanpoana po
mi fuodima daali yaala n moani bi po, jufinba
den gedi ki ban mia Pilata ke ban kuakua ban
kpaa ki tabini yaaba adapoanpoana po taana ki
ban kpe ban jiini bi gbanandi.
32 A minteela den cua ki pua ki koani cincili
yua, taana ki tuani o lielo mo yaa taana bani
yaaba nden kpaa ki taani yeni Jesu
33 ban den pundi jesu kani bi den sua ke o kpe
ki li waagi baa den koani o yaa taana.
34 li yoginu minteeli yendo den coagi jesu logili
li kpaanli mi soama yeni mi ñima den ñana li
kani.
35 yua n den la yeni n wangi sieda o sieda yeni
tie moamoani ki ban fidi ki mo daano.
36 lan bonla kuli den cua ki diani n den yedi
yaala kuli n tieni ki dudi o kpabili ba yenli kan
kua.
37 idiani tiami go yedi bi baa la ban den mu
yua yaa logili.
38 lan bonla kuli n den pendi Josefi yua n den
tie Alimate dogu nilo ki tie Jesu ŋoadika ŋa siili
nni ama ki nan jie jufinba den gedi ki mia Pilata
wan punba ban taa Jesu gbanandi Pilata den
cabo Josefi den cua ki ta o gbanandi.
39 Nikodema yua n den cua Jesu kani ku ñiagu
mo den cua Josefi kani ki kubi mili tulale badiga

ki li ŋmadi yeni Alowe ki li kpiagu baa yaa tie nani kobiga.

40 ban den ta Jesu gbanandi ki yieno mi kuuma tiadi ki ŋanbi ki fino nani Jufinba bogida n den buali maama bi ku piili po.

41 ban den kpaa ki tabino naani ku gogidigu den kuu li kani li gogidigu den pia li ka kuli yaali n daa piini kpiemo.

42 kelma lan de tie jufinba bogidili daali ki li ka kuonli mo den koabi li kani bi denta bi den ta Jesu ki duano lien nni.

Diangbenga 20

1 Laadi o dacincinli daali o siŋapanpangu ki sua ki li da biigi, Maliyama Makidala yua den gedi li kakuli po, bi den la ki li tanli biid li kakuli ñɔbu kani.

2 Yeni ke bi san ki gedi Simɔ piali po yeni ya ŋɔdika ki jesu buo'o yeni, o den yediba: “bi ñani ti yonbidaano li kuli nni, ti bani ban bil'o naani.

3 Piali yeni o ŋɔdika lielo den ñani ki gedi li kakuli po.

4 Bi kuli den taani ki sani, ama ko ŋɔdika lielo den siani ki cie Pial ke kpia ki9 pundi li kakuli kani.

5 O den guani ki diidi lien nni, o den la kadinga ki li bili tingin, ama waa den kua lien nni.

6 Simɔ piali den yuandi ki cua o puoli, o den kua li kakulin nni. ko la kadinga ki li bili tii po.

7 Yeni ya cabili n den fini o yuli, laa ya cabili ki den ta yeni kadinga ama li den pɔbi ki bili kaan tianu.

8 Yeni ko ŋɔdika lielo mɔ den kua, wan yua n
den kpia ki pundi li kakuli kani. O den la ki daan.
9 Kelima hali yeni ti ye ya yoginu baa den ba
ki bandi i diani n yedi yaali jesu po ko ba fii bi
tikpiiba siigin.
10 Bi ŋɔdikaaba den guani bi diedi po.
11 Lan ya yoginu, Maliyama se niin ni li kakuli
kani ki buudi; wan den buudi ya yoginu, o den
tibini ki diidi li kakulin nni.
12 Ko la Meleki bonbilie ke bi la ti tiapiendi ki
ka, yendo li yuli po o lielo m ɔ a taana po naani
ki jesu gbannandi den dua.
13 Bi den yedo: “o pua, bee ntieni ka buudi
i?” Ko ŋmian'ba: “kelima bi ñani bi yonbidaano,
mii bani ban bilo naani.
14 Wan den yedi la ya bonla, ko ŋmagidi ki la
jesu ko se li kani, ama waa den bani ki li tie jesu.
15 Jesu den yedo: “o pua be cedi ka buudi? a
kpaani be? “O den mali ki li tie o gogidigu daano,
lani ko yedo: “canba li ya tie ki fini n ta'o, wan
nni naani ka duan'o min gedi ki tug'o.”
16 Jesu ŋmian'o: “maliyama “ko ŋmagidi ki
maad'o Eblu maama nni ki yedi: “Adabbuni” li
niinmin tie “canba”
17 Jesu maadi: “da si nni kelima n da ki doni n
ba po, ama gedi n ninjaba po ki ban yedi'ba ke n
ba do ki gedi n ba po yeni yua n tie yi mɔ ya ba.
N baa leni imɔ ya baa.
18 Magidala Maliyama den cua ki waani ko la
o yonbidaan, ki wani nyedo la ya lanbona.
19 Li daali yenjuogu i, li daacincinli laado nni,
ya yoginu ka buliñɔna kuli den luo bi ŋɔdikaaba
n den ye naani kani kelima bi den jie jufinba,

jesu den cua ki sedi bi siigan nni ki yedi'ba: “mi yanduanma n ya ye yeni”
20 wan den yedi laa bonla, o den waani ba o niiyeni ologili yaa yoginu ke o ŋɔdikaaba den la ti yonbidaano bi pala den mangi.
21 Jesu go den yediba: “mi yanduanma n yaa ye yeni yi, nani n Ba n sɔni yeni n moko suani yeni.
22 Jesu n maadi ba ki gbeni kwe o piebi po ki maadi ba, gaali mani fuoŋanma.
23 yaa daano kuli ki baa di sugili o biidi po o biidi ba biini, yaa daano mo ke kan di sugili o biidi po biidi mo kan piini.
24 ke Jesu go pugini ki maadi “ke mi yanduanma n yaa ye yeni yi, nani nBa n sɔni nni n moko suani yene.”
25 Jesu n maadi ki gbeni, kee o piebi bi po kimaadiba gaali mani fuoŋanma, yaa daano ke yi baa di sugili o biidi po o biidi baa piini ya daano mo ke kan di sugili o biidi po o biidi mo kan piini.
26 dana nii puoli po oŋɔdikaaba den ye deni nni ke Toma ye yeni ba: li yoginu ke agana kuli lo, ke Jesu ba ki sedi bi siiga nni ki maadi: “mi yanduanma n yaa ye yeni yi.”
27 ki pugini ki maadi Toma nagini yeni a nubili, ki diidi n nii, ki nagini yeni anubili ki sii n logili, da tami nnpo ya daani nni.”
28 Toma den ŋmiano ki maadi: “n yonbidaano tie n Tienu”.
29 ke Jesu maado kelima alaa nni ki daani nni, li pamanli ye yeni yaaba daani kki laa nni.
30 ke Jesu go tieni mi banma boncianla

oŋɔdikaaba siiga yaa banma n ki diani yaa tili
ne niini nni.
31 ama li bona den diani ke yin fidi ki tuo ke
Jesu tie Kilisiti, UTienu Bijua, yeni yi daani yi baa
pia li miali o yaa yeli po.

Diangbenga 21

1 Lani ń pendi, Jesu go legdi ki waani o bá
o ŋɔdkaaba Tiberiyad mɔgli kunga. Wan den
waani o bá maama n ne.
2 Siimɔn Pieri, Toma, ban yi yua Didim
Natanayel, Galile nni Kaana yua, Sebede bijaba
yeni Jesu ŋɔdkaaba bilie den taani ki ye
3 Siimɔn Pieri ń maadi ba: “N ba gedi u
jankpaanu.” Ban yedi o: “Ti mo ba yegi yeni
a ki gedi.” Ban ñ ki kua ku ŋadgu. Li daali,
ñiamungu baa cuo pu.
4 Lan fandi, ke Jesu ye gbangbanli li jaali po;
ama ke bi ŋɔdkaaba ki bani ke li tie wani Jesu i.
5 Jesu ń maadi ba: «A bila, i ki pia bonjekaali
i? Ban jiini o: “n n “
6 Wan maadi ba: «Lu mani i taalu ku ŋadgu
jienu po, i ba cuo.» Ban lu nani wan maadi
maama, ki ji gbali mi dadima, kelima i jami den
yabdi.
7 Jesu ń den ŋanbi ki bua ya ŋɔdkaa ń maadi
Pieri: O Diedo i! Siimɔn Pieri ń bandi ke li tie
O Diedo, wan la o liadli, ki ñagni gbanñagdigu,
kelima o den ye benbili i. ki baa mi ñima nni
8 Ya ŋɔdkaaba n sieni ń nagni yeni ku ŋadgu,
ki dadi u taalu ke u gbie yeni i jami, kelima bani
yeni li gbangbanli ji den tie nani nuukpanduna
kobilie yeni.

9 Ban ñani ki doni gbangbanli, ke bi la ke a
mukuana co, ke i jami ye o mu nni yeni kpanu.
10 Jesu ń yedi ba: «Cua mani yeni yin cuo ya
jami waamu na
11 Siimɔn Pieri ń kua ku ŋadgu nni, ki dadi ki
duoni u taalu gbangbanli ke u gbie yeni kobga
n piimu n jangbenga taa. Bá yeni i jami ń yabi
maama kuli, u taalu naa den padi.
12 Jesu ń maadi ba: «Cua mani, ya di mani» Bá
ŋɔdkaayendo ki paani o pali ki buali: “A tie ŋma
i? “Ki nan bani ke li tie O Diedo i.
13 Jesu ń nagni, ki taa kpanu, ki teni ba; ki go
teni ba i jami mo.
14 Li ji den tie mi taama n yeni, ke Jesu dɔgdi
o ŋɔdkaaba kani, ki waani o bá hali wan yiedi bi
tinkpiba siiga.
15 Ban dini ki gbeni, Jesu ń buali Siimɔn Pieri:
«Jonaas bijua Siimɔn, a bua nni ki cie bi ne i?
Wan jiini o: “Nn n Diedo, a bani ke n bua ŋa.
“Jesu ń yedi o: «Ya kpaa n pebidi.»
16 Wan go yedi o mi liema: Jonaas bijua Siimɔn,
a bua nni i? Pieri ń go jiini o: “Nn n Diedo, a bani
ke n bua ŋa.” Jesu ń yedi o: «Ya kpaa n pañoe.»
17 Wan go buali o mi taama: Jonaas bijua
Siimɔn, a bua nni i? Lan biidi Pieri pali yeni wan
buali o taalma taa: “Abua nni i? Wan jiini o: “N
Diedo, a bani bonli kuli, a bani ke n bua ŋa. Jesu
ń yedi o: «Ya kpaa n pañoe,»
18 «N maadi a i mɔmɔni, ŋan dá den tie
naaciemo, a den yen ñagni a bá, u gbanñagdu,
ki gedi ŋan bua naani. A ya ti ciandi, a ba ti
tandi a nui, nitiano ń ñagni a, ki gedi yeni a, ŋan

ki bua ke a gedi naani.»
19 Jesu den maadi lani, ki bua wan waani Pieri
ń ba ti kpe ya kuubuolu i, ki kpiagi U Tienu. Wan
maadi yeni ki gbeni, ke o yedi o: «Ya ŋua nni,»
20 Pieri ń gbagi, ki sua ke Jesu ń bua ya ŋɔdkaa
yeni, mi yenjojiema di yogu, yua n den kpagni ki
buali Jesu: “ŋma ba (kuadi) janbi a?” yeni ke o
ŋua ba;
21 Wan la o, wan buali Jesu: “N Diedo, one mo
te, o ba juodi ledi i?”
22 Jesu ń yedi o: «N ya bua wan ya ye hali mi
ba guani, li nan la ŋa le? Fini ń ya ŋua nni.
23 Lanyapo, laabaali den yadi li naataanli nni
ke lanya ŋɔdkaa wani kan kpe. Ama Jesu den ki
maadi ke o kan kpe ka; ama: “N ya bua wan ya
ye hali mi ba guani te, li la ŋa le i?
24 Lan ya ŋɔdkaa n tie kasiedi ki wangi yi li
bona po ne, o diani li bona. Ti bani ke o kasiedi
tie mɔmɔni,
25 Jesu go tieni bontɔla boncianla. Li ya bi tie
ke ti ba diani likuli, n ki tama ke ŋanduna kuli
ba dagdi ki ga lan ya diani kuli.

Bible Gourmantche

The New Testament in the Gourmantche language of Togo

Le Nouveau Testament en langue Gourmantche du Togo

copyright © 2020 Door 43 world-wide mission community

Language: Gourmantche (Gourmanchéma)

Dialect: Gormantche

Translation by: Door 43 world-wide mission community

Contributor: Andrew Rice, Gourmantche, Gux, Parfait, Parfait-Ayanou

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.
You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.
- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.
- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.
Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2020-08-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 31 Aug 2023
1168f00b-eabf-5a7b-9fed-4d2120867558